

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Februarie 2018 (Anul X) Nr. 108 (2/2018)

BOEM@

Live Literature

Februarie 2017 (Anul X) Nr. 2 (108) - 42 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

2 / 2018

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Paul Sân-Petru, Tănase Dănilă, A.G. Secară, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Lucia Pătrașcu (Brăila), Petru Jipa (Germania)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

○ Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.

○ Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: **Mihai Eminescu** (p.3), **Denisa Lepădatu** (p.8), **Claudia Bota** (p.18), **Alex Gavril Băle** (p.25), **Mircea Marcel Petcu** (p.28), **Valentina Balaban** (p.30), **Alexandra Lavinia Bărneață** (p.33), **Isabela Brănescu** (p.36), **Nicolae Vălăreanu Sârbu** (p.37), **Camelia Florescu** (p.40)

Proză: **Maria Tiresescu:** Păpădia (p.12), **Tănase Carașca:** Moș Percic (p.16), **Lena Berto** (Italia): "Magic Flowers For Europe" - fragment din roman (p.38), **Angela Burtea:** Iubirea din noi (p.41)

Eseu: **Varga Istvan Atilla:** Creația între Eros și Thanatos (p.19), **Angela Dumbravă:** Despre legende, spaime, povești ale copilăriei / Despre neliniști, curiozități și destin (p.26) / Peste sătucul liniștit a venit un zvon (p.27)

Cronică de carte: **Dumitru Anghel:** Nicolae Grigore Mărășanu, Viorel Coman - Locuirea în poezie (p.4) / Testis de Teodor Parapiru (p.5), **Constantin Oancă:** Victor Acioacărlănoaiei, "Bumbăcari - ghetou comunist - 15 km p" (p.9), **Ioan Romeo Roșiianu:** Robert Sorin Baicu și confesiunea ca mijloc artistic (p.14), Cristian Gabriel Moraru: Geometriile sinelui poetic (p.34), **Aurel Brumă:** "Zodia Niorești" (p.35)

Note de lectură: **Lucia Pătrașcu:** Verișoara Bette - Honoré de Balzac (p.22) / Zidul cu privighetori de Viorel Dinescu (p.23), **Elisabeta Drăghici:** Simplitate, altruism și principii ale jocului vieții în cărțile Eleanorei H. Porter (p.32)

In memoriam: **Constantin Oancă:** Eminescu - primăvara limbii române (p.3)

Debut: **Alexandru Drăgoi:** Poezie (p.31)

Traduceri: **Petre Rău:** Din poezia clasică franceză - Tecuci 1971 (p.11)

Cărți: **Ileana Todoran:** Cuvânt înainte la volumul "Madame Dezastru în Țara Minunilor" (p.21), **Viorel Darie:** Cuvânt înainte la volumul "De vorbă cu sătenii mei din Moldovița" (p.29)

Grafică:

Coperta I: *Feminine mystery III*

Coperta IV: **Simone Gercco**

Interior: desene de **Elena-Liliana Fluture**

www.boema.inforapart.ro

Constantin OANĂ

EMINESCU – PRIMĂVARA LIMBII ROMÂNE

Opera la vârf a lui Mihai Eminescu este, ca viziune, profund paradoxală. Copil fiind el se confruntă cu realitatea celeilalte dimensiuni existențiale, plecarea („Și te-ai dus, dulce minune/ Și-a murit iubirea noastră./ Floare-albastră, floare-albastră./ Totuși este trist în lume”). De-acum înainte mai toată poezia lui este străbătută de un acut fior elegiac. Iubita nu mai vine la întâlnire: „Lacul”, „Sara pe deal”, „Dorința”, „Și dacă...”, „Freamăt de codru”, „De ce nu-mi vii...”, „Pe lângă plopii fără soț”, „Departate sunt de tine...”, „Peste vârfuri”, „O, rămâi...” etc. Îmi vine în gând ce spunea cineva despre Mozart și muzica sa: „Mozart este un înger care surâde printre lacrimi.” Același lucru e valabil și pentru Eminescu.

În poezia sa viața și moartea fuzionează, se intercondiționează: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”. Timpul și veșnicia sunt punți pe care se trece dintr-o lume în alta: „Anii tăi se par ca clipe,/ Clipe dulci se par ca veacuri” (O, rămâi... ”). Se modifică până și conceptul de „obiectivitate”, subiectivitatea luându-i locul. Infinitul din „La steaua” tinde să devină eternitate, nemurire – idealul suprem al oamenilor, ca și timpul din Scrisoarea I, care pălește în fața eternității: „Timpul mort și-ntinde trupul și devine veșnicie”. Timpul acestei vieți este așa de puțin, că nașterea și moartea par a se aduna într-un singur punct. De aceea se poate spune despre Eminescu că s-a născut plecând.

Anotimpurile înseși suportă transformări surprinzătoare în funcție de stările sufletești. Așa se explică și faptul că deși suntem în plină iarnă, acum la nașterea sa, e ca și când ar veni la noi primăvara – primăvara limbii române. De aici poezia „La mijloc de codru...”, pe care am așezat-o în lăuntru Primăverii lui Antonio Vivaldi. (poezie recitată pe coloană sonoră)

„Lumina stinsului amor ne urmărește încă” - versul din „La Steaua...” (care ne amintește de poezia „Floare albastră”) se-ntâlnește cu cele din poezia „Departate sunt de tine...”, închisă și ea într-un lied de Franz Schubert. (poezie cântată)

Poetul nemuritor pleacă să se întâlnească cu propria-i naștere. Elegia „Ce te legeni...” împreună cu cea sonoră a lui Leo Brouwer sunt expresia aceleiași neliniști a timpului. (poezie cântată)

Și, în sfârșit, plecarea definitivă în poeziile „Mai am un singur dor” și „O, mamă...” (poezii recitate pe coloană sonoră)

Portretul lui Eminescu de Constanța Abălașei-Donoșă

Criticilor mei

Multe flori sunt, dar puține
Rod în lume o să poarte,
Toate bat la poarta vieții,
Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri
Când nimic nu ai a spune,
Înșirând cuvinte goale
Ce din coadă au să sune.

Dar când inima-ți frământă
Doruri vii și patimi multe,
Ș-a lor glasuri a ta minte
Stă pe toate să le-asculte,

Ca și flori în poarta vieții
Bat la porțile gândirii,
Toate cer intrare-n lume,
Cer veștmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
Pentru propria-ți viață,
Unde ai judecătorii,
Ne'ndurații ochi de gheață?

Ah! atuncea ți se pare
Că pe cap îți cade cerul:
Unde vei găsi cuvântul
Ce exprimă adevărul?

Critici voi, cu flori deșerte,
Care roade n-ați adus -
E ușor a scrie versuri
Când nimic nu ai de spus.

Dumitru ANGHEL

**Nicolae Grigore MĂRĂȘANU
Viorel COMAN
LOCUIREA ÎN POEZIE**

Volumul „Locuirea în poezie”, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 2017, 314 pagini, semnat de Nicolae Grigore Mărășanu și Viorel Coman, este un dialog spiritual între două conștiințe vii, de anvergură culturală; o șuetă amicală între doi intelectuali cu idealuri comune și preocupări artistice, scriitori de marcă în zona literară a Dunării de Jos și a Bărăganului.

Cu un subtitlu lămuritor, „O estetică a supraviețuirii”, cartea oferă ritualica unei confruntări inteligente, cu o notă nostalgică pe teme și motive dintr-un itinerar de creatori, diferențiați nu atât de spații temporale cât mai ales de orizonturi biografice, care s-au apropiat prin similitudini culturale. Poetul Nicolae Grigore Mărășanu și criticul literar Viorel Coman și-au scos săbiile din teacă pentru a rezista atacurilor paralele de pe scena unui duel al certitudinilor creatoare, fiecare având la îndemână scutul de apărare al argumentelor, pe portative *in allegro*, într-un *passo doble* din care doar sinceritatea fiecăruia dă valoare dialogului.

Un interviu uriaș, în care poetul N. Grigore Mărășanu pare a fi cel mai solicitat de întrebările-șoc ale partenerului său de dialog, intransigentul, curiosul și „neastâmpăratul” critic și istoric literar Viorel Coman, dar are tactul, inspirația și *click*-ul de refugiu, cu care-l liniștește și-l lămurește pe scormonitorul său interlocutor. Fiecare își apără „câmpul de bătaie” al disputelor doar aparent *belicoase*, pentru că, de fapt, gustă copios din deliciale întoarcerii în copilăria miraculoasă din Delta ostroavelor și a răsăritului de Soare, sau a câmpiei largi a Bărăganului cu dropiile maiestuoase și a cumpenelor de fântână, până la adolescența frenetică și maturitatea împlinite.

Și unul și celălalt își apără intimitatea, nu numai cea spirituală, ci mai ales „lungul drum” al devenirii scriitoricești. Nicolae Grigore Mărășanu, mai nostalgic, mai liric și mai... „cu capul în nori”; Viorel Coman, echilibrat, „lord” și cu morga de „noblesse oblige” din dotare!

În „Cuvântul înainte”, „Pledoarie”, cum o numește... „avocătește” inițiatorul acestei cărți-dialog, profesorul și scriitorul Viorel Coman, este tranșant, când... explică de ce s-a oprit la Nicolae Grigore Mărășanu: „Am avut încă de la primele întâlniri revelația unui om contorsionat, cu anafoare interioare, cum au și apele dintre care vine, cu o poetică asupra căreia fie păstrase tăcere, fie nu fusese niciodată solicitat să răspundă; ...ilustrează azi un paradox,

Boem@ (108) 2/2018

dacă nu al lecturii, în mod sigur al receptării” (pag. IX).

„Locuirea în poezie”, o carte cu un titlu-metaforă, pe un lait-motiv lămuritor: „O estetică a supraviețuirii, cu trimiteri subtile, prietenești și inspirate, la un curriculum vitae poetic al unei impresionante opere literare dominată de un lirism *locativ*, Delta Dunării și Mărășu, de la debutul editorial cu volumul „Insula”, Editura Albatros, 1973, urmat la intervale decente și în creștere valorică de „Corabia de fosfor”, Editura „Eminescu”, 1976; „Umbra fluviului”, Editura „Eminescu”, 1979; „Enisala”, Editura „Albatros”, 1980; „Distanța dintre mine și un iepure”, Editura „Eminescu”, 1983; „Capriciu pentru cele patru vânturi”, 1986; „Îngeri și banjouri”, 1998; „Marțea canonului”, 2001, toate la Editura „Eminescu”; „Sufletul cântă despre sine”, Editura „Decebal”, 2002; „Imparele” (sonete), Editura „Grai și Suflet”, 2007; „Deșertul invizibil”, Editura Tipografia Moldova, 2014...

„Locuirea în poezie”, așadar, un dialog în care Viorel Coman își supune interlocutorul unei „spovedanii” de intimitate și reculegere lirică, de fapt o sinceră, emoționantă și prietenească „gâlceavă” literară, în care unda de simpatie și mirajul comunicării sunt evidente, mascate, învăluite doar de o străvezie imparțialitate, în limitele unei elegante și inteligente conexiuni culturale.

(continuare în pag. 5)

Un dialog, interesant și vivace, cu „năzdrăvăni” de tot felul, la limita de ...”intrare în joc”, dar un joc al inteligenței din care... „ies scânteii!” din „spectacolul” confruntării; de unde rezultă că, din copilărie, N. Grigore Mărășanu s-a aflat sub semnul fascinant și benefic al lecturii, cu cărți împrumutate de la Biblioteca satului și a aflat de vorbele bătrânului cronicar: „...că nu este alta mai de folos zăbavă decât *cețitul cărților*”. Sau că toată viața poetului s-a aflat sub semnul *onomastic al Mărășului*, localitatea din Deltă și Insula Mare a Brăilei, unde s-a născut, a învățat și s-a întors nostalgic după împlinirea sa profesională și scriitoricească, adăugându-și cognomenul MĂRĂȘANU, matrice biologică și spirituală.

La întrebările iscoditoare ale domnului Viorel Coman, Nicolae Grigore Mărășanu își face cunoscut drumul în viață, cu studiile liceale la Brăila și apoi la Galați, unde va gusta din delicia debutului publicistic la ziarul „*Viața Nouă*” cu poezia „*Simfonia muncii*” și s-a integrat vieții culturale de la Dunărea de Jos, alături de scriitorii Ilie Tănăsache, Valeriu Gorunescu... Se întoarce, alteleori, la studiile universitare juridice, de la Iași; la viața culturală de la Brăila și la Cenaclurile literare pe care le-a monitorizat, sau la izbânda sa de mare inițiativă literară: Festivalul poezilor din Balcani. Ca membru al Uniunii Scriitorilor din România a fost alături de Corneliu Antoniu în organizarea Filialei de la Dunărea de Jos a forumului scriitorilor.

Indiferent cât de provocatoare sunt iscodirile la care este supus, replicile poetului N. Grigore Mărășanu rămân „*calde*” și, în afara ideii de conflict, le transformă în complimente manierate, întorcându-se convingător în universul său natal cu plauri și Deltă sau recitând dintr-un poem; „Există un timp al trăirii / și există un timp al evocării a ceea ce ai trăit, /când cu venerație poți vorbi / de o călătorie în pântecul Leviathanului, / ori despre umbletul magilor în deșert” (pag. 28).

Toate întrebările, întreaga carte „*Locuirea în poezie*” a celor doi prieteni sunt de o seriozitate gravă, pe partitura emoționantă a celebrei „*Appassionata*”, una dintre sonatele pentru pian de L. van Beethoven, din zona unor responsabilități de istorie literară; chiar și atunci când blândul și nostalgicul poet N. Grigore Mărășanu se întoarce mereu la amintirile din copilărie: „... – În copilărie, tatăl meu, împreună cu alți săteni, au deștelenit cu plugurile trase de patru boi un fund de iezer sec: Brătuleasa” (pag. 141), ca să constați că marii scriitori se pot naște și la Humulești, „pe malul Ozanei cea frumos curgătoare..”, ori la Mărășu, pe unde trece Dunărea în drumul său spre Marea cea mare. Cei doi scriitori se tachinează pudic supraveghindu-și discret... indiscrețiile sau protejându-și intimitatea, într-o șuetă intelectuală din care răzbat, la limita rezervelor civilizate, doar puține orgolioase autobiografii de creatori de literatură, cu care fiecare și-ar putea revendica un loc important în arealul literar românesc, nu neapărat doar în limita geografică a nașterii lor.

Și poetul Nicolae Grigore Mărășanu, „interogat” în limitele agresive ale unei „inchiziții” de

conștiință artistică; și criticul și istoricul literar Viorel Coman, pe coordonatele unor „curiozități”, aparent „belicoase”, se dezvăluie într-un „pas de deux” de coabitare conceptuală, fiecare apărându-și teritoriul spiritual de participare. Viorel Coman pare a fi cel care... zgândără intimități, din care s-au născut, egal, „*locuirile*” biologice și literare ale poetului N. Grigore Mărășanu, iar acesta, cu modestie, dezvăluie lumii orizonturi și motive artistice de... „ieșire în Agora”, fără ifose, fără paranghelii, vorba scriitorului Teodor Parapiru, și fără pretenții de Premiul Nobel pentru Literatură.

„*Locuirea în poezie*” este o carte despre doi prieteni scriitori, care s-au hotărât să se prezinte singuri, într-o manieră în care ritualul existenței lor de creatori de literatură are o consecvență imposibil de perturbat și o noblețe meritorie, iar demersul lor se conturează ca o epopee a memoriei personale bazată pe acumularea și suprapunerea amintirilor.

TESTIS de Teodor PARAPIRU

Volumul de literatură mixtă „*TESTIS*”, Editura Senior, Călărași, 2016, 80 de pagini, semnat de scriitorul Teodor Parapiru, adună 31 de texte, într-o aglomerare de stiluri și formule prozodic-epice (poeme, romane, scenarii, parabaze, istorii parentetice, entelehii), după subtitlul-semnal, ca o parafrază generoasă și necesară pentru perceperea corectă a tuturor semnificațiilor tematice ale cărții.

„*TESTIS*” completează palmaresul de autor al domnului Teodor Parapiru, 20 de volume de proză scurtă, eseu, romane, după debutul editorial cu romanul „*Copacii de cristal*”, Editura Junimea, Iași, 1981, și o prestigioasă și convingătoare prestație de eseist, publicist, jurnalist și om de cultură, în cadrul Salonului Literar „*Axis Libri*” al Bibliotecii gălățene „*V.A. Urechia*”.

În noua sa carte, scriitorul își previne cititorii cu parametrii tematici din „*Testis*”, cu o avertizare etimologică, de valoarea unei sentințe, după o zicală, o maximă de tip *clasic*, în limba latină: „*Aurum nostrum non est aurum vulgi*” (Aurul nostru nu este aurul gloatei), pe semantica unui proces de transformare după legile chimiei. Își supune astfel cititorul unei presiuni intelectuale, îl determină să consulte Dicționarul și începe cu titlul „*Testis*”, cu sinonimii din zona juridică: „*mărturie, dovadă, martor*”, „*Testis unus, testis nullus*” (martor singur, martor nul) și-l determină pe acel cititor să accepte sensul figurat al dicționarului ca

(continuare în pag. 6)

spectator și *martor* al demersurilor sale scriitoricești, sugerând, în stilul umorului imprevizibil al domnului Teodor Parapiru, și conotații semantice deturnate șugubăț și ironic din zona masculină.

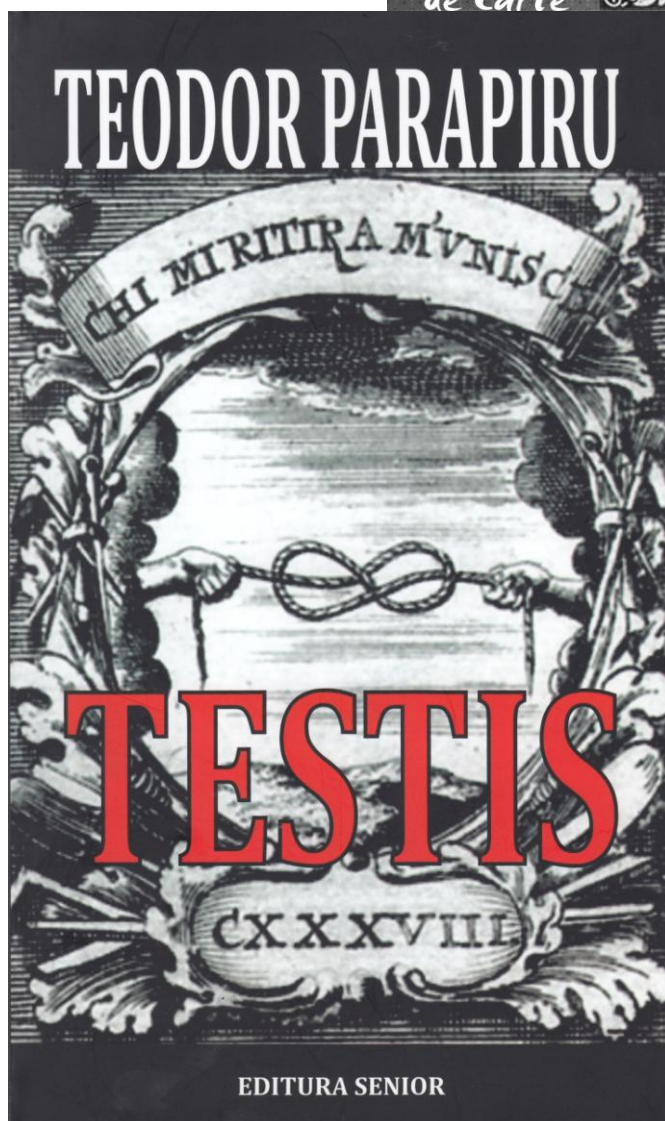
În prozele sale de virtuoz, Teodor Parapiru trece lesne din registrul serios și doct în cel ludic și parodic, din realism în simbol; realul și fabulația rămân cantonate într-o perspectivă multiplă și cel mai adesea ipotetică asupra întâmplărilor și a personajelor, cu rătăcirii prin tot felul de labirinturi spațiale și temporale, cu o simbolică greu de descifrat fără apelul la *Dicționar* (*parabază* – pasaj din comedia greacă în care autorul își exprimă, prin glasul corifeului, părerile și sentimentele sale; *parenetrie* – care îndeamnă la virtute, moralizator; *entelehie* – termen folosit de Aristotel însemnând... scopul lăuntric care stă la baza dezvoltării materiei și determină întregul proces de dezvoltare...).

În cartea de... *poeme, romane, scenarii, parabaze, istorii parenetice, entelehii* semnată de scriitorul T. Parapiru există o literatură de-o originalitate agresivă, autentică și inconfundabilă, provocatoare de frisoane epice, cu o expresivitate neori involuntară, iscată de plăcerea speculației sau forțarea firescului, cu personaje captivante psihologic și chiar cu un descriptivism minuțios până la saturarea argumentației, când pune în cumpănă realitatea textului cu textul realității, fără să facă concesii nici uneia, nici alteia. Din această perspectivă, am impresia stranie că domnul Teodor Parapiru se străduiește, împotriva unei firești opțiuni umane, să afirme, într-o contextualitate contradictorie, tocmai ceea ce apreciază definitiv și că o anume rezervă, decentă și, categoric, elegantă, potrivit statutului său intelectual, îl oprește să se pronunțe, preferând o înscenare a tuturor semnificațiilor tematice sub protecția unei „umbre” conceptuale.

Textele „belicoase” ale prozatorului, în parametrii unui umor provocator, incendiar și, uneori, în afara oricăror reguli, îl „lasă cu gura căscată” pe cititorul *cuminte*, obișnuit cu... normalitatea și chiar cu banalitatea... normală (!) din experiențele sale de lector, familiarizat cu lecturi din „Răscoala”, de Liviu Rebreanu, sau „Război și pace”, de Lev Tolstoi („Calendarul Doamnei Globale Julieta”, p. 5-6, ca o *Prefață* sau *Cuvânt înainte*), în limitele de avangardă ale domnului Teodor Parapiru, un scriitor talentat și îndrăzneț, care-și asumă riscul unui... *altceva* în planul literaturii culte.

Desigur, acest lucru nu mă împiedică să-i semnalez o apropiere stilistică cu joc de umbră și lumini, cu parfum dramatic și umor de... „Teatrul absurdului”, din orizontul artistic al venerabilului Eugene Ionesco, cu replici ca din „Cântăreața cheală”, dintr-un text micuț, „*Afacere de o cafea*”, p. 10-11, cu un dialog de o absurdă banalitate. Sau, tot în limitele aceluiași umor impacient, imaginea unui *Infern*, între apocalipsa din „Divina Comedia”, de Dante Alligheri, și cazanele cu

Boem@ (108) 2/2018

smoală din *ladul* povestirilor molcome și șugubețe ale nemuritorului Ion Creangă, în *istoriile parenetice* ale contemporanului Teodor Parapiru („Scrisoarea Papei”, p. 12-14).

Umorul scriitorului Teodor Parapiru este inepuizabil, derutant, pe alocuri iritant, provocator de disconfort al lecturii, dar de-o suplețe stilistică revigorantă; trece nonșalant de la momentul foarte oarecare cu eroi „de trei parale” la tematici majore, ca de la înălțimea unui amvon papal, ecleziast și ușor mistic, sau, și mai strident, din nou la porția de viață de toate zilele a unei familii, cu divorț, copii părăsiți și tot tacâmul: „În urmă cu vreo douăzeci de ani, toți am fost surprinși când nepotul lui Costi, doctor, om serios, cu nevastă vrednică și cu doi băieți, și-a părăsit familia și a plecat la Constanța, cu o iapă tânără, cu părul lung, pacientă și poetă” („Mesaj enigmatic”, p. 15), banalul, oarecarele ridicat la rang de... entelehie a succesului, a ieșirii din stagnare.

Tehnica literară, maniera stilistică, narativă sau lirică, toată personalitatea de creator a domnului Teodor Parapiru nu se încadrează niciunui reper de creator, nu se încadrează nicăieri, are propriile reguli, cu precepte riguroase, chiar când frizează vulnerabilitatea, se pliază după un canon

(continuare în pag. 7)

care nu acceptă nicio ingerință disciplinară. Teodor Parapiru scrie o literatură în răspăr, ușor alergică și de-o violență virusată de factori emoționali și de un nonaccept, pe care și-l asumă cu o nonatitudine, ironică mai mult, și o morgă de noblețe „cârcotașă”, gustând din deliciale perverse ale împotrivrării.

Inconsecvent, umorul *parabazelor* modernului Teodor Parapiru se apropie și de sinceritatea naivă a snoavelor, seamănă cu jovialitatea poznelor de la Humulești și plusează umoristic pe modelul „poveștilor de amor” grobian de pe peronul unei gări de provincie, cu bere, mici și ifose de mahala. Alteori, manifestă o tandrețe... „suspectă” pentru personajele umorului său belicos, cârcotaș, batjocoritor, pe care le scutește de traumele suficienței printr-o asprime patriarhală de... „bătaie la fund”, dar din care răzbate o nobilă iubire.

Există, rar, dar există, în „Testis”, un text cu nuanțări lirice evidente, cu doar ușoare *adieri* de prozodie, cu aluzii de rimă împerecheată; „de peste mări și de peste zări – din atomul divin – cu aburul din vin – pluteau solemne și demne – Doamna Viață și Doamna Moarte” („Un om cumsecade”, p. 19-20), care păstrează dominantă tematică a cărții și stilul inconfundabil al poetului Teodor Parapiru, pe care-l recunoaște după doar câteva sintagme verbale: „- N-am înțeles mare lucru din poezia citită, dar tocmai de-asta cred că autorul este foarte talentat” (p. 21), asemeni unor prime acorduri muzicale din „Rapsodia Română”, de George Enescu, ori din „Simfonia III – Eroica”, de Beethoven.

O altă sursă de umor vine dinspre onomastica selectată de T. Parapiru pentru personajele sale: Doamna Julieta, părinții – preoți Capac și Pricopie; între comun, derizoriu și sfinți pravoslavnic, cu extindere și în zona zoologică: pisica Toya, câțelul Dodică (p. 24); sau din alte texte: Madam Covalu, sfinții Hilario, Antistres; ori Amelia, Solo, domnul Corbu, Medeea Apostol, Madam Matilda.

În *scenariile, parabazele sau entelehiile* sale, scriitorul modern parcă n-ar avea nicio regulă, atacă frontal, povestește, relatează, comentează, pare stimulat de întâmplări oarecare din care face un eveniment major ori din banalul cel mai banal creează un subiect de literatură de atitudine, de protest împotriva *nimicului* ca fapt important. „Atacă”, cu importanță străvezie, un existențialism dual, între pravoslavnic blând și ușor desuet și o erezie prudentă, mai mult nostalgic-ironică: „- Care va să zică, fiecare bărbat e Adam și fiecare femeie este Eva pricepe și domnul Corbu în legea lui” („Grădina vecinului Marțian”, p. 34). Sau un existențialism frenetic, de-o diversitate năucitoare, cu direcționări tematice spre o opțiune spirituală ecleziastică, din zona unui creștinism auster dar parcă și spre o erezie provocatoare: „Pe scurt, ironie a sorții, pentru perspectiva supremă, obsesivă, a nemuririi...” („La vânatoare”, p. 44).

De altfel, umorul din „Testis” este spectaculos, la limita spontaneității dintr-o scenă, în care actorul a uitat o replică și, în impas sau stăpân pe sine, s-a descurcat inspirat și spontan cu altă replică,

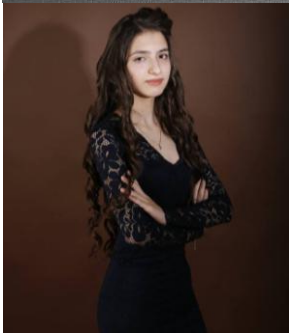
în ropote de aplauze, iar domnul Teodor Parapiru, aflat mereu în această dilematică ipostază scriitoricească, a simțit că-l scutește de multe incomode explicații pentru interesantele, riscantele și originalele sale derapaje epice.

Arta portretului la prozatorul Teodor Parapiru este ușor virusată de un sarcasm derutant și o nobilă afecțiune pentru personajele sale, ca și pentru toate păcatele omenești, deoarece este animat de o generoasă atitudine de echilibru, dar tot sub semnul umorului se află!

Un umor în aparență în afara oricăror reguli, între inocența zâmbetului de copil cu reacții candidă, și rânjetul acru și pervers al unui cinic, dar scriitorul T. Parapiru are reacții conciliante cu nuanțe imprevizibile și, la fel ca actorul de care aminteam, pentru cartea sa primește mulțumiri, pe care le acceptă cu plecaciuni elegante și cu alte cucernice cuvinte de mulțumire. Noroc că cititorii nu-i aud replica mormăită și suspect de manierată!?

TESTIS este o carte de cultură generală, între două accepțiuni intelectuale, cu opțiuni majore de succes dar și cu mesaje vagi de disconfort al lecturii, din partea unei categorii de cititori, pe care autorul, lucid și echilibrat, și le-a asumat.

Denisa LEPĂDATU

Ridică-ți fruntea

ninsorile nu acoperă sărăcia
din suflete
chiar dacă privirea lor albă
răscolește pustiul din tine
ridică-ți fruntea omule
și lasă îngerii să ți-o
mângâie
până când inocența din tine
va vrea să reverse-ntr-o clipă

zâmbete cearnă fanatic
lacrimi transformate în vată
de zahăr
pe străzi s-alunece sănii
trase de fulgi de zăpadă

lasă uitarea s-alunge urâtul
pulsul iubirii să-l ții între palme
creadă ce-or vrea ploaia și
vântul
iarna aceasta nu-i unică-n
an

Nu mă grăbesc

planurile mele-s încurcate de muza-mi
ce crește odată cu pielea mea întinsă
ca un balon gata să explodeze

de-atâta aglomerație
în mintea mea zilnic e un război
din care învinse sunt întotdeauna
ideile apărute de-a lungul zilelor răgușite
nu mai au nici ele putere
să mi se opună
vor mai degrăbă să le fac un orar
ca la școală
să fie sigure că în sfârșit
vor rămâne cu ceva timp liber

chiar și ziua mea de naștere-mi spune
să nu mă grăbesc
nefiind pregătită să-mi îndeplinească cele
paisprezece codițe promise

nu știu de ce dar viața aceasta
mi-a luat-o înainte
habar n-am cu ce viteză s-alerg
s-o pot ajunge din urmă

Poem adolescent

dimineața aceasta mi-am privit călcâiele
roase de-atâta umblet prin copilărie
au alergat nopți întregi
de la o fereastră la alta
notând fiecare joc câștigat
cu un asterisc provizoriu

mi-amintesc cum odată
m-am împiedicat de marginile
unui șotron desenat
în scoarța terestră
mult prea jos pentru ca eu
să pot sări printre pătratele hașurate

altă dată mi-am zărit propria umbră
închisă într-un planetariu
încercam să ne atingem
dar curenții de aer ne ridicau mereu
una deasupra celeilalte
am renunțat abia atunci când
strigătul unui copil
a speriat-o atât de tare
încât s-a ascuns să n-o mai gășesc

cern cu atenție gândurile
păstrate în rucsacul pregătit
pentru orice eventualitate
sunt în buzunarele lui
amintiri prea grele
iar umerii mei nu pot să mai țină
visele ce uită să socializeze
până ajungem la destinație

iau cu mine doar viitorul
apreciat de unii cu un simplu like
neștiind că se vor întâlni
acolo unde se așteaptă mai puțin

voi învăța să cresc

nu-ți face griji pentru mine
într-o zi voi despărți în silabe
inimile celor indiferenți
reconstruind tot ce-au rostit ursitoarele
într-o toamnă
ce uitase să veștejească frunzele
voi învăța să cresc
străbătând destinul
de la sfârșit către început
fără nicio oprire
vei auzi uneori
cum sub tălpile mele goale
se furișează cuvinte însiroplate
în sentimente mai verzi
decât primăvara

Constantin OANĂ

**Victor Acioacărlănoaiei, „BUMBĂCARI –
ghetou comunist - 15 Km p”**

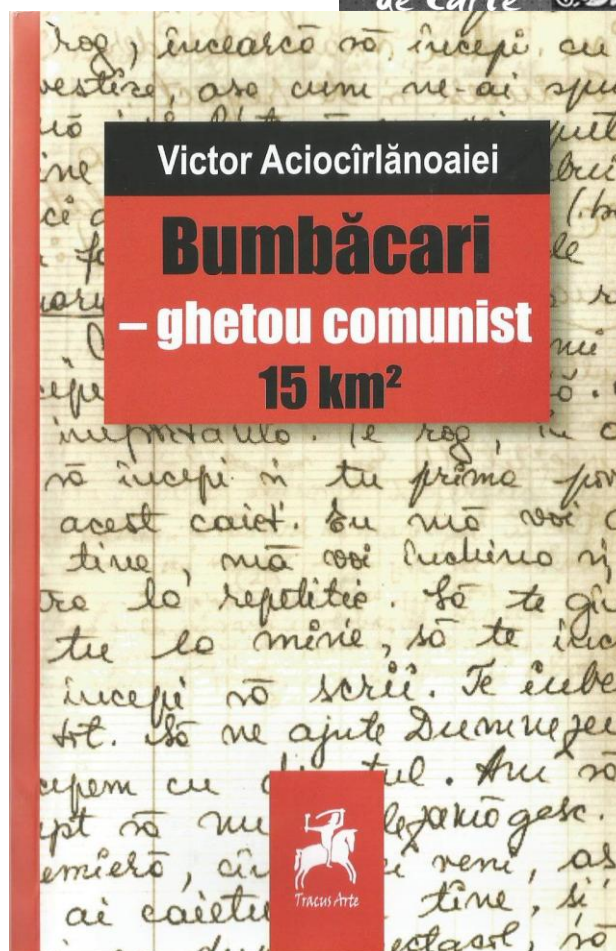
Cartea aceasta este ultima din trilogia „Dumnezeu a murit în Bărăgan”, „D. O.” și respectiv „Bumbăcari – ghetou comunist – 15 Km p” a domnului Victor Acioacărlănoaiei, scriitor, profesor de vocație și fost prigonit, ca întreaga lui familie de altfel, în timpul regimului comunist când autoritățile au dispus de soarta lor după bunul plac, dacă se putea până la eliminarea din viață, fără ca cineva să fie tras în vreun fel la răspundere pentru aceasta, precum în epoca sclavagistă. Astfel de cărți de amintiri dureroase au apărut foarte multe după revoluție, căci adevărații intelectuali care au supraviețuit prigoanei comuniste au simțit nevoia să se elibereze de suferințele și frustrările acumulate ani la rând în lagăre și închisori, scrisul, ca orice artă, având și funcție eliberatoare.

Tema, după cum reiese, este aceea a imortalizării perioadelor de suferință din viața autorului, mai sigur copilăria și adolescența. Ca viziune cartea este de un realism dur, ce trece dincolo de normalitate, într-o lume condusă de demoni. Atât de umilit a fost poporul român datorită acestei terori infernale, că eu l-am văzut ca pe un popor de copii singuri în fața unui deșert fără traversare.

Dezvoltarea acțiunii este resimțită ca o călătorie inițiată ce se deschide înaintea copilului Titi și care-i oferă pe parcursul ei prilejuri de reflecții amare privind soarta omului pe pământ. Cine este acest Titi? Tocmai autorul cărții în discuție, care-l apropie prin tripla ipostază de autor, narator și personaj de Ion Creangă și eroul Amintirilor sale, Nică, însă de pe cu totul alte planuri, unul e tragic și altul aparține unei vieți pașnice, tihnite. Titi este unul dintre cei șase fii (Mircea, Lică, Titi, Radu, Țuki și Bebi) ai lui Vasile și Rozalia Acioacărlănoaiei din Grumăzești, Tg. Neamț, care datorită cumplitelor secete ce se abătuseră peste Moldova în vara anului 1946, hotărâsc să plece în Banat, lângă Timișoara, în localitatea Gelu, unde tatăl își găsisse de lucru și seceta nu bântuia. Această nenorocire a naturii ne introduce doar într-o serie întregă de alte nenorociri determinate de către oameni de astă dată, căci în țară se instaura comunismul.

Așadar drumul cunoașterii pentru Titi începe în Gelu în 1946 continuat cu arestarea tatălui, cu doi ani mai târziu, la nouă ani de detenție grea și apoi, în 19 iunie 1951, cu deportarea familiei, acum rămânând toate numai pe seama mamei, în comuna Bumbăcari, gostatul Pavel Tkacenko, din Bărăgan, comună înființată ad-hoc anume pentru cei cu D. O. veniți din Banat și Ardeal, pe o suprafață de numai 15 kmp și păzită de milițieni și soldați în termen însoțiți de câini lup, gata să te sfășie la primul semn. Deportajii erau sclavii secolului care tocmai s-a încheiat de curând. Se anula astfel toată civilizația adunată timp de două mii de ani.

Un drum inițiat poate începe și cu stângul, după cum se vede, însă important e ca el să nu se reducă doar la un singur pas, cum și o rugăciune, chiar dacă pornește de la o neputință („Ajută, Doamne, neputinței mele!”), ea nu se oprește aici, ci se continuă făptuind, întrucât eroul nostru este înzestrat cu calități care să-l ajute la cotituri: este inteligent, sensibil, credincios, generos, iertător, cu

„suflet mare” (așa îl apreciază Nicolae Carandino), este primul la învățătură, iubește lecturile fundamentale (este surprins citind Război și Pace de Lev Tolstoi), este harnic, cinstit și supus la locul de muncă (lucra ca mulgător), are simțul umorului, iubește frumosul, cântă, are ureche muzicală și voce frumoasă etc.

Prima lecție de viață începe în biserică la Gelu. Era a treia zi a Crăciunului, de Sf. Ștefan, o lecție ce parcă anticipa ce urma să se întâmple. Titi este marcat de felul morții Sf. Arhidiacon Ștefan. În aceeași zi avea să se întâmple o nenorocire, parcă trasă la indigo, celor patru frați mai mari, ce erau nedespărțiți și porecliți de către străini cu numele de „copiii vădanei”: Mircea, Lică, Titi și Radu. Fiul primarului sârb din Gelu, Petrov Axa, împreună cu alți adolescenți îi lapidează pur și simplu pe cei patru, hotărâți să-i omoare pentru simplul motiv că sunt români, iar pentru asta luând de model barbariile monstrului croat Ante Pavelic, ce le scotea globii ochilor sârbilor care-i cădeau în mână. Mircea a fost pur și simplu zdrobit, prăbușit într-o baltă de sânge, pe când ceilalți trei îl apărau cu trupurile lor cât puteau. Dacă nu dădea peste ei Bacea, fotbalistul adulat în meciul care tocmai de curând se consumase, poate că ar fi fost cu adevărat omorâți.

Tensiunea specifică artei se realizează aici, ca și în multe alte situații, trăind intens; aceasta nu vine dintr-o cunoaștere a principiilor literaturii. Ea este aripa cu care s-a născut, ce întrece roata care a fost confecționată în școala lumii. Citind această

(continuare în pag. 10)

pagină simți că ajungi la limita suportabilității, că inima e gata să-ți sară din loc. O scenă asemănătoare are loc și în finalul cărții, unde un grup de elevi adunați pentru a viziona un film în comuna Niculești Jianu îl lovesc sălbatic cu ciomege pregătite din timp pe Titi (era singur); ei știau din educația primită la școală că acesta e unul dintre „dușmanii poporului” care trebuie omorâți fără milă spre binele tuturor. Numai la intervenția studenților de la teatru George Motoi și Vasile Butoi, care pesemne mergeau și ei la film, Titi are norocul de a scăpa cu viață.

În scoala din Gelu, ca și în cea din Bumbăcari copilul Titi este nevoit să se adapteze la o serie întregă de privațiuni și umilințe. Iarna este obligat să poarte o caciulă pe cât de mare pe cât de jerpelită, găsită de mama prin niște gunoaie în curtea unui om la care lucra cu ziua, că mama era singura care muncea pentru șase copii. Deși primul la învățătură, nu este făcut pionier ca alți colegi pentru simplul motiv că era dintr-o familie „ciumată”. Dureroasă pagină pentru un om în devenire, ca și aceea în care a fost respins la înscrierea la liceu (Brăila). Monstruoasă practică, aceea a lui Ante Pavelic generalizată, de a scoate globii oculari tuturor celor ce gândeau altfel. Adevărate lovituri de trăsnet pentru un om care abia intra în viață.

Copilul însă era cu ochii și pe lucrurile hazlii, căci era dotat cu simțul umorului. El făcea haz de necaz sperind cu jerpelita lui de căciulă trasă pe ochi colegele de clasă. Este fascinat de prezența a două colege venite recent de la Cluj cu al doilea val de deportați. Prima este îngerul de față Florența, iar a doua, Doina Condor, un exemplar de lux educată și deșteaptă foc ce îl devansează cu mult în toate privințele și de care se îndrăgostește pe loc după un sărut de bun venit pe care aceasta i-l dă, la fel ca și celorlalți de fapt.

Viața de mulgător începe după ce este respins la admiterea în liceu pe motivul că are D. O. Aici cunoaște pe domnul lordache, șeful de sector din zootehnie, pe Cireșica, Gheorghieș, pe Maria și pe măicuța Evdochia. În ciuda eforturilor aproape supraomenești de a putea face față cerințelor impuse de norma de producție (vaci Zimenthal cu ugere ale căror mameloane nu erau pe măsura unor mâini de copil) totuși obține cele mai bune rezultate fiind afișat, cu fotografie, ca „mulgător frunțaș” la gazeta de perete. În felul acesta a venit în ajutorul mamei, oferindu-i o gură de aer.

Prilejuri numeroase ca naratorul să facă dovada harului său de povestitor, de portretist, de fin analist și realizator de emoționante descrieri de natură. E suficient să amintim de portretele lui Nicolae Carandino – profesor, filozof, scriitor și om politic remarcabil al vremii, de cel al Florenței, noua lui colegă venită de la Cluj, atât de vapoasă, de pură, că i s-a părut un înger, în fața căruia nu putea să se adune. Ce să mai vorbim de fata, tot de la Cluj, Doina Condor, atât te isteacă, de plină de viață, de sociabilă, temeinic educată, plină de umor, însușiri ce au impus-o pe loc drept lider incontestabil al clasei.

Dar despre iminența morții mamei, care i-ar fi lăsat descoperiți în fața vieții, fără mâini și fără păcioare, când o furtună nemiloasă de zăpadă a acoperit-o, ce se mai poate spune? Moment dezalcătuitor. Aici „al șaptelea membru al familiei”, Leu, a jucat rolul hotărâtor. Cu mirosul lui fin a

identificat-o și nu s-a lăsat până nu a descoperit-o, mutând cu lăbuțele-i troianul ce-o acoperea și scoțând-o vie și nevătămată. Un munte de zăpadă lângă un munte de emoții.

Ființa sfântă de aici este mama. Portretul pe care i-l realizează la pagina 177 este ca un monument ce se vede de departe. În postfața cărții aparținând lui Ioan Groșan acesta spune: „... Și așa vrea să mai remarc un lucru, poate cel mai important din toate aceste pagini se înalță figura luminoasă a Mamei, cea care, cu soțul arestat, aruncată la dracul praznic, are o grijă infinită față de cei șase copii, muncind de dimineață până seara, gătind, spălând și mai ales povățuindu-și cu tact și răbdare odraslele. E unul dintre cele mai reușite portrete materne din întreaga noastră literatură.”

Autorul și-a petrecut copilăria în iad. De ce a îngăduit Dumnezeu asta? Eu nu știu să răspund, dar poate că e bine să ne gândim și la lov. Dacă privim în duh, nașterea și moartea sunt văzute ca adunate într-un singur punct. Poate că de aici vine și zicala „Ce-am avut și ce-am pierdut?” sau o alta: „Mai mult se învață din pierderi decât din câștig”. Eu cred că această experiență dură de viață, domnule Titi, va înobilat pe veci, pentru că veniți din zonele obscure ale existenței. Pagini cutremurătoare de viață care precumpănesc în fața unor stângăcii să spunem de doctrină ori experiență literară. Nu știu dacă noi în locul lui am fi fost la fel de drepți. Copilul Titi a rămas în mintea mea unul exemplar precum Nică a lui Ștefan a Petrei, schimbându-mi mult gândirea. De aceea nu-i iau în seamă stângăciile de care pomeneam, inerente la un om plin de gânduri, de trăire, dar care mereu pierde. Credința din lumea acestei cărți nu este adevărată, pentru că oamenii de aici (e suficient să ne gândim la bunicul lui Vlad Mircea) cred doar în cele ce se văd, neluând în calcul fuga timpului. Doar Dumnezeu spune clar: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta.” De ce Dumnezeu nu sancționează pe prigonitori? Deoarece vremea secerișului n-a venit încă.

Și-acum, în încheiere, ceva despre iertare și uitare. Nimic nu se poate uita dacă nu se iartă din inimă. Poate că mi se va răspunde cu vehiculata relică: „Dacă uităm riscăm repetarea istoriei.” Dar eu spun că acum suntem în afara istoriei, unde avem de-a face cu alt fel de iertare și de uitare, ca în Rugăciunea Domnească.

Cu acest adaos textul de azi dobândește funcție catarctică.

Petre RĂU

Lacul

de Alphonse de Lamartine

(fragment)

Pe apa împinsă mareec spre maluri
În noaptea eternă, netulburată,
Putea-vom oare s-aruncăm printre valuri
Ancora vremii o singură dată?

O, lacule! Anul din nou se termină
Și apa ta tot mai seacă izvorul
Iată! Vin încă să m-așez în lumină
Pe piatra de țârm unde-ai lăsat dorul.

Gemea altădată alături de stâncă
Izvorul tău care mai săpa-n pământ,
Zbura spuma unde din apa adâncă
Luată de vânt.

Ți-amintești? Într-o noapte pluteam fermecat
Pe unda ta clară sub cer azuriu
Doar vâlsele mele scoteau cadențat
Un zgomot târziu.

Deodată în zare sunară cuvinte
Și malul răspunse-n tumult
Valul sub barcă se opri să asculte
Vocea-ndrăgită demult.

...
O, timpule! Oprește-te! Și voi, clipelor,
Opriți-vă cursul vostru,
Lăsați-ne în aproapele șoaptelor
Să dezvelim sufletul nostru.

O, timpule! Ia cu zilele tale
Grijile noastre atotstăpâne
Dar să nu uiți să ne semeni în cale
Bucuriile depline.

...
Zadarnic cer timpului încă o clipă
Aiurea de mine el va fugi
Rog noaptea: "Fii lungă!" însă din pripă
Aurora rece-o va risipi.

Îndrăgim totuși orele trecătoare
Și străbatem odată cu ele pământul
Zadarnic dorim să oprim clipa care
Zboară ca gândul.

Somnul valului

de Arthur Rimbaud

Cântă un râu într-o vale adâncă
Pe dealul mândru un soare lucește
Iarba în sevă răsare sub stâncă
Iar valul de aur în zare sclipește.

Doarme sub cerul aprins de lumină
În iarba ce-i scaldă în rouă obrazul
Soldatul palid, căzut pe colină
Crezona albastră-i răcește grumazul

El doarme-n tăcere, surâde suav
Cum surâde-n lumină copilul bolnav,
Doarme în soare cu mâna pe piept.

Natură! Leagănă-l în florile tale,
Scaldă-i trupul său rece-n petale
Și-l plânge! Sângele-ngheață pe bratul său drept.

Saltimbancii

de Guillaume Apollinaire

Se-opresc pe drumuri și câmpii,
La hanurile cenușii,
Prin satele fără biserici
Toți saltimbancii diabolici.

Se strâng copiii-n urma lor
Se-opresc și păsările-n zbor
Tot satul e pus în mișcare
Vin saltimbancii-i sărbătoare.

Ei au bastoane îndoite,
Tobe și cercuri poleite,
Un urs și o maimuță care
Stă-n față, demnă de-admirare.

Primavara

de Victor Hugo - "Tout la lyre"

Iată primăvara! Martie, aprilie cu dulce surâs,
Mai înfloritor, iunie arzând,
toate frumoasele luni prietene
Oamenii, la marginea fluviilor adormite
Se cuibăresc ușor ca într-o mare palmă;
Pasărea palpită în adâncul pădurii,
timidă și calmă;

Și seamănă cu râsul și cu arborii verzi.
Sunt bucurii de vară
asemeni cu citirea de versuri
Ziua se naște încoronată de zori răcoroși și tandri
Seara este plină de dragoste,
noaptea se crede înțeleasă,
Către imensa umbră sub cer binecuvântat
Câteva lucruri zgomotoase sunt repetate la infinit.

Cântecul păsărilor

de Victor Hugo

Aprilie deschide larg porțile
Primăverii
Vara o urmează îndeaproape
Pe pământ un frumos covor
Își desface spicul
De iarbă, de flori și de bucurie.
Bujorii sunt aprinși (sunt roșii ca focul)
Cerul albastru
Deschide sute de flori ce înfloresc
Primăvara este pentru ochii noștri
Toată frumusețea
O arșiță de trandafiri.

(Tecuci - 1971)

Maria TIRENESCU

Păpădia

Când a primit invitația la nuntă, Lulia era singură. Deschise plicul și citi. Își aminti că pe mire îl cunoscuse la nunta lor. Era elev pe atunci. Sora lui încă mergea la grădiniță. Încerca să-și imagineze cum arată acum cei doi și părinții lor, pensionari deja.

Seara telefonul sună insistent. Lulia ridică receptorul.

- Servus, Lulia! Ai primit invitația la nunta lui Cornel?

- Bună seara! Da, am primit-o. Îl aștept pe Eugen să stabilim programul. Mă bucur că avem ocazia să ne întâlnim! De tare mult timp nu ne-am văzut!

- Ne-au invitat și pe noi. Să mergem împreună!

- Foarte bine! Este un tren de seară. Va trebui să schimbăm în Simeria. Oricum, ajungem la timp pentru dis-tracție. Nu mai mergem cu mirii la biserică.

- Așa vom face! Te pup! Pupă-l și pe Eugen!

- Și noi vă pupăm!

Cele două săptămâni care au urmat au fost suficiente pentru pregătiri, informări... Aflaseră că sala în care este organizată masa festivă se află aproape de gară. Ieșind din holul gării, trebuia să mergi spre dreapta până la pri-mul colț, să treci podul peste Cerna și imediat la stânga se intră în curtea întreprinderii a cărei sală de spectacole ser-vește evenimentului.

Toate au mers aproape după planul pe care Lulia îl făcuse. Au coborât în Simeria. Trenul spre Hunedoara era în stație, au urcat și-au povestit despre alte nunți la care au mai fost împreună în zonă. Timpul a trecut ușor.

Când au coborât, s-au informat cu ce tren pot mer-ge la Alba Lulia. Aveau un tren la ora cinci. Era foarte bi-ne, chiar dacă trebuia să schimbe în Simeria. De acolo, lu-au un accelerat care mergea spre Cluj. La șapte erau acasă.

Ieșind din gară au examinat puțin locul. Vizavi e-rau câteva chioșcuri cu răcoritoare, gogoși și dulciuri pre-ambalate.

- Să bem câte un pahar cu sirop! propune Eugen.

- Că bine zici, aprobă mătușa Leana.

- De câte am venit în Hunedoara, m-am răcorit cu un sirop cu sifon, preparat în fața mea. Mă bucur că n-au re-nunțat la acest obicei!

Mergeau povestind despre alte rude, fără a fi atenți la persoanele pe lângă care treceau. De pe pod examină apa care curgea liniștit. Era aproape neagră. De aceea se și numea Cerna, de la ciornăi care în limba rusă însemna neagră.

Au coborât câteva trepte într-o curte recent asfal-tată. Acolo se afla un grup de persoane. S-au asigurat că

au ajuns la nunta rudelor, au fost invitați în sală și sfătuiți să ocupe locurile de la masa din stânga mirilor.

Înainte de a se așeza la masă, i-au felicitat pe miri și nași, pe părinții mirilor și au căutat alte persoane cunos-cute. Tocmai când doamnele își așezaseră poșetele pe scaune, îi zăriră pe verii din Simeria. Le făcură semn că au loc lângă ei și Lulia își luă sacoșa cu rochia de seară și pan-tofii de dans.

Verii din Simeria erau mai informați, cunoșteau sa-la. Petrică îi spuse luliei:

- Aici nu e sala de spectacole a Teatrului Național. Nu sunt cabine de schimb pentru artiști. Dacă vrei, schim-bă-te după cortină! Am eu grijă să nu vină nimeni!

Lulia își luă rochia de seară și pantofii cu toc înalt. Împătură costumul cu care a călătorit și, cu spatele la sală, și-a dat cu ruj pe buze. Apoi s-au așezat la locurile lor.

La timp, pentru că vornicul le făcu semn celor pre-zenți să se ridice. Urma să dezlege masa. După ce spuse rugăciunea "Tatăl nostru", vornicul se adresă tuturor invi-taților: „Distracție plăcută!”

Pe mese se aflau gustările: tobă, „măietec” (un preparat din ficat de porc), jumări, cașcaval, brânză telemea și salată de boeuf. Toate erau aran-jate frumos și decorate ce ardei, castraveți, roșii și măsline. Cei mai mulți oaspeți veniseră din alte localități și unii chiar plecaseră de mult timp de acasă.

Lângă scenă era o orchestră care fusese arvunită cu mult timp înainte de petrecere. Pe lângă orchestră, era invitat să cânte Alexandru Grozuță. El își începu programul cu „Lele de la Orăștie”. De la primele acorduri, sala izbuc-ni în aplauze.

După ce vornicul s-a asigurat că oaspeții și-au po-tolit foamea, i-a invitat la dans. Orchestra schimbă ritmul. Cânta, conform obiceiului, un tango sau un vals, continua cu ceva în ritm mai rapid, bătută, învârtită, hațegană și, după aproximativ o jumătate de oră, făcea o pauză.

Când urma să servească un nou fel de mâncare, vornicul făcea un semn, orchestra începea „Marșul lui Ian-cu” și, în ritmul acestui cântec, veneau cei care serveau la masă, în special dintre rudele mirilor, cu platourile sau castroanele cu supă. Vornicul mergea la masa mirilor și îi servea, apoi îi îndruma pe ceilalți cum să organizeze sec-toarele astfel încât fiecare invitat să aibă la îndemână mân-care și băutură. În timp ce musafirii se ospătau, soliștii cântau romanțe sau cântece de petrecere.

După un timp, se ieșea pe ringul de dans. Lulia se bucura că are prilejul să danseze. Nu o interesa nici mân-carea, nici băutura. Păhărelul de țuică de la deschiderea mesei și apa minerală îi ajungeau până când se serveau sarmalele. La strigarea cinstei, era de acord să bea un pa-har cu bere împreună cu mirii și nașii.

Muzica era potrivită. Cei sosiți din Alba Lulia și ve-rii de la Simeria erau aproape tot timpul la

(continuare în pag. 13)

dans. Singura problemă a luliei era densitatea prea mare a fumului de țigară. Erau deschise ferestrele de pe o parte a sălii, dar tot era mult fum. Se făceau pauze pentru aerisire, iar aceste pauze erau urmate de câteva minute în compania lui Ale-xandru Grozuță. Uneori, artistul cânta de joc, iar musafirii îl susțineau cu vocile lor, jucând în același timp.

La o masă stăteau câteva persoane în vârstă, bărb-bați singuri. La un moment dat, unul dintre ei se ridică și îl abordează pe Eugen:

- Vă rog să nu vă supărați că îndrăznesc! De câteva ore vă admir cum dansați, cum jucați. Vă rog să-mi permi-teți să dansez cu soția dumneavoastră!

- De acord, spuse Eugen, bucuros că poate să vor-bească puțin și cu rudele.

După un tango, urmă un dans ceva mai rapid... A-poi o hațegană... Lulia îl căută cu ochii prin sală pe Eugen. Când privirile lor s-au întâlnit, Lulia i-a făcut un semn să se apropie.

- Nu vă supărați, ați dansat mai mult de un dans. Sper că acum îmi permiteți să dansez și eu cu soția mea!

- Aveți dreptate! Nu știu cum a trecut timpul. Doamna dansează ca o păpădie. Vă rog să nu vă supărați!

- Nu mă supăr. Fiți liniștit!

Și de-abia plecă bătrânul... Eugen avea prilejul să își necăjească puțin consoarta. Zise doar:

- Păpădia mea!...

- Ce frumos din partea domnului! Bine că n-a găsit ceva inspirat de rochia mea neagră!

N-au avut ocazia să cerceteze motivele domnului. Vornicul luase microfonul:

- Vă mulțumim că ne-ați onorat cu prezența, v-ați ospătat din bucatele pregătite de gazde, v-ați distrat. Să vă fie de bine! Acum e rândul domniilor voastre să le urați mirilor o căsnicie frumoasă și să participați la dotările materiale de început ale noii familii. Mai întâi nașii, părinții spirituali ai mirilor.

Cei mai mulți oaspeți și, în special rudele, erau nu-mai ochi și urechi. Nașii le-au oferit mirilor o sumă mare de bani, cadouri cu care să-și înceapă viața de familie. So-crii au promis mobilă, bunicile le-au oferit plapume, per-ne, covoare, cuverturi țesute de mâinile lor.

După rudele apropiate, urmează ca vornicul, însoțit de miri și nași să treacă pe la fiecare invitat, să primească un cadou, de obicei un plic cu o sumă de bani, să cioc-nească un pahar cu băutură. Acest ceremonial durează în funcție de numărul de persoane prezente, unii aduc și pli-curi din partea unor invitați care nu s-au putut prezenta personal. Cei care au dat plicul pot să iasă în curte, să po-vestească, dar cei mai mulți fumează.

După ce plicurile cu bani au fost adunate într-o gă-leată nouă, familiile mirilor iau obiectele, vornicul, mirii și nașii merg să numere banii. Până când revin în sală, or-chestra cântă, cine dorește poate să danseze.

- Acum putem să dansăm liniștiți! Am plătit amenda, ne-au ușurat de bani.

După un timp, vornicul revine în sală și anunță câți lei s-au adunat.

- Vă mulțumim tuturor! Vă rugăm să luați loc! Se servesc sarmalele.

Lulia îl întreabă pe Eugen cât e ora.

- E aproape patru. Mai putem sta o jumătate de oră.

- Bine. Eu merg să mă schimb.

Mătușa o însoțește după perdea și Lulia își înlocu-iește rochia de seară cu costumul cu care a călătorit. Se în-torc la locurile lor.

Între timp, bărbatul cu care a dansat Lulia se apro-pie de masa lor. Se vede că e derutat.

- Domnule, aș vrea, dacă nu vă supărați, să-mi per-miteți încă un dans cu doamna...

- Și n-o găsiți...

- Nu.

- E lângă dumneavoastră.

Lulia râde. Domnul nu mai recunoștea Păpădia. Doamna nu mai avea rochie neagră. Acum avea bluza albă și costum în carouri.

După un vals, cei din Alba Lulia se pregătesc de plecare.

- Numai învârtita asta...

- Da, ultima.

Mătușa aștepta la ușă. După joc, Lulia și Eugen își iau lucrurile, își iau rămas bun de la comeseni și se în-dreaptă spre ușă.

Afară îi așteptau mirii și socrii. Își iau rămas bun de la ei. Mireasa e încruntată. Oare de ce? Privea un grup de oameni abțiguiți care își ascundeau câte o sticla de bere sub haină. „N-au băut destul?” părea să spună privirea ei.

Drumul până la gară a fost scurt. Au mers repede. Trenul era la prima linie. Eugen a mers la casa de bilete, iar ceilalți au urcat. În câteva minute, trenul a pornit.

- N-am mai văzut până acum o mireasă ca asta!

- Parcă era un milițian. Numai puțin și ne controla în bagaje!

- Și? Ce găsea? Pachetele cu prăjiturile pe care ni le-a dat și câte o sticlă de bere...

- Și rochia ta de păpădie. Pardon! Și pantofii tăi cu toc cui.

- Lasă glumele! Te superi că a spus că dansez ca o păpădie?

- Mă amuză.

- Atunci, e bine!

În Simeria, la case de bilete nu erau călători. Alba-iulienii au luat repede tichete la accelerat. Erau obosiți și nu mai aveau chef de vorbă.

La Alba Lulia în gară erau câteva taxiuri. Au luat doar unul. După ce au coborât mătușa și unchiul, Eugen și Lulia au mers pe jos. Locuiau în apropiere. Așa cum au estimat, la ora șapte erau deja acasă.

Eugen a mai tachinat-o pe Lulia, adresându-i-se cu „Păpădia mea”, dar a renunțat nu după mult timp.

Ioan Romeo ROȘIANU

Robert Sorin Baicu și confesiunea ca mijloc artistic

Robert Sorin Baicu - „Începuturile unei povești de iubire”, Ed. Grinta, Cluj - Napoca, 2018

Scriitorul bucureștean Robert Sorin Baicu își începe inspirat anul publicând primul volum din trilogia „Visând la iubire”, titlu extrem de generos și în larghețea căruia poți detecta cu ușurință paliere multiple de adresabilitate, scene complexe sau simple de derulare a evenimentelor.

„Începutul unei povești de iubire” ne introduce repede și provocator într-o lume a irealului, autorul preferând să amprenteze acest spațiu cu o viziune proprie, extrem de provocatoare, fapt care-l ancorează repede pe cititor în actul lecturii.

Îmi pare că tocmai asta e cartea pe care a mizat în scrierea sa, ideea de a-l provoca continuu pe lector părând a fi cheia cu care-și deschide calea către inima și mintea acestuia.

Volumul începe în forță și, după ce ești introdus într-o lume mirifică a basmului, una în care totul este hiperbolizat, diafanizat - context în care cititorul avizat este mai întâi tentat să renunțe la carte și la lectură - trezirea la realitate se face brusc, întrucât pista falsă a oniricului se încheie brusc dezvelind o forță de introspecție extrem de puternică.

Atunci realizezi că autorul te poartă deliberat prin spații și lumi diverse, contradicția fiind absolută notă de referință a începutului de carte, o contradicție care te ancorează în actul lecturii, curiozitatea trăgându-te nemijlocit de mână și determinându-te să întorci pagina.

Senzația că ești părtaș la un întreg proces de demitizare e uriașă, Robert Sorin Baicu desprinzând din negura trecutului lumea idilică a basmului, aducând-o-n zilele noastre.

De la început senzația de haos stăpânește povestea, autorul reușind nu numai să suscite interesul, dar să îl și enerveze cumva pe lectorul matur, care-și vede năruit un întreg sistem de referință al copilăriei.

Spre exemplu, Moș Crăciun nu mai este ajutat de spiriduși sau reni ci de zâne, este „maestru îndrumător”, apoi „mare învățător” al unui „cortegiu de zâne”.

Nimic nu se mai potrivește dintr-o dată cu basmele copilăriei și ai imediat senzația că memoria-ți joacă feste din momentul în care Moș Crăciun își trimite subalternele „să pătrundă în mințile oamenilor și să le aducă un strop de fericire”.

Ideea e generoasă și provocatoare, revoltătoare până undeva, iar îngerii pot fi triști sau fericiți, zânele sunt orgolioase și mândre, când sunt laudate că-și fac bine treaba.

Au nori preferați pe care stau, se transformă cu ușurință-n orice, Dumnezeu e și el prezent pe norul său alb, norii aceștia vin când sunt chemați, de parcă ar fi dresați.

Multă interogație te obligă să iei în calcul pista

Boem@ (108) 2/2018

ROBERT SORIN BAICU

Visând la iubire

Vol. I - "Începutul unei povești de iubire"

eCreator

grinta

falsă pe care te poartă autorul, senzația că vei ajunge „altundeva” conturându-se cu fiecare pagină dată.

Robert Sorin Baicu trece ușor de la un plan la altul, iar multitudinea acestora și amalgamarea lor îngăduie o construcție complexă, bine strunită altfel, deși anumite stângăcii transpar și transcend scriiturii sale.

Totul este hiperbolizat și personificat - nucleu simte, natura înghețată se trezește din senin la viață, zânele se îndrăgostesc, povestesc la limita bărfei despre sufletele lor pereche - iar portretul fizic și moral al personajelor principale (Crissy, Robby și Alex) se încheagă pe multe pagini și în timp, tocmai datorită deselor și uneori inexplicabilelor ruperi de ritmuri.

Cititorul rămâne în suspans, logica nu mai capătă contur, pentru că nimic nu este previzibil: când te aștepți ca zână să îi vorbească băiatului - el însuși înger, ca și sufletul lui - când te aștepți ca povestea să rămână ancorată-n real și ea să își ducă la îndeplinire misia dată de Moș Crăciun suntem aruncați iarăși într-o lume a introspecției.

Apar deranjante căderi în descriptivism, dar numai din dorința autorului de a îmbogăți și expliciza contextul sau peisajul, văduvindu-l astfel pe cititor de statutul de complice la actul artistic.

Marchează trecerile bruște de la concretul și inexplicabilul frământărilor zânei Crissy la transformarea acesteia „în vis”.

Este interesant dialogul acesteia cu Sufletul băiatului, precum și pasajele în care zânele sunt protocolare, manierate, îl respectă pe Moș Crăciun, dintr-o dată investit cu alte puteri decât cele știute.

Chiar și acesta se consfătuiește cu Moș

(continuare în pag. 15)

Nicolas, evident acel Moș Nicolae al copilăriei noastre, acesta neavând întru nimic de-a face cu știutul Sfânt Nicolae biblic, numai însușirile de caracter fiind comune.

Provocările continuă, senzația de haos sau de poveste scăpată de sub control acutizându-se în momentul în care Moș Crăciun, cel preaplin de puteri nelimitate „a făcut eforturi supraomenești” pentru a i se putea confesa prietenului Moș Nicolas.

Sunt pasaje în care sunt menționate-n poveste amazoanele, zânele pădurii, elfii și multe alte personaje de basm, toate de data aceasta cu alte puteri, îndeletniciri sau preocupări.

Ca și Dumnezeu în Biblie, Moș Crăciun are regrete, iar începutul ca de basm al poveștii contrastează flagrant cu analiza dură a societății actuale, dar și aceste pasaje ar fi mers mai bine, ar fi cadrat dacă ar fi fost gândite doar ca lume exterioară celui deja iubit de zâna ce e dispusă să renunțe la nemurire pentru el și calitățile lui.

Această contradicție de planuri descrie pe larg lumea lăuntrică a lui Robby, un personaj căruia îi place să umilească oameni, dezvoltă sentimente urâte și care, astfel nu mai justifică investiția emoțională în el, faptul că este văzut și descris în multe pasaje ca fiind Alesul merit să învingă Răul.

Elocvente în acest sens sunt monologurile din ce în ce mai dese și dense cu cât intrăm în miezul poveștii și ne apropiem de finalul primului volum, din aceste dialoguri cu el însuși conturându-se o radiografiere interioară, o trecere de la un plan emoțional mirific la o realitate dură și urâtă.

Interesant de-a dreptul este dialogul care ni-l relevă ca fiind Alesul, când i se relevă misia pentru care a venit pe pământ, o lume întregă sprijinindu-se astfel pe umerii lui.

Aceste monologuri sunt dure radiografii moralizatoare ale societății, narațiunea în sine având de suferit, povestea nemaifiind la îndemâna copiilor.

Este și locul și contextul în care autorul schimbă timpul și persoana de adresare, nu mai vorbește din exteriorul lui Robby, nu mai (con)semnează faptele și trăirile acestuia, el însuși devine Robby - fapt previzibil, altfel! - ca-n prozele postmoderne în care autorul este personaj principal.

Din dorința de a justifica întrucâtva schimbarea de planuri autorul simte nevoia să explice, astfel furând vraja lecturii îndeosebi din suita de întrebări cărora le răspunde imediat.

Povestea se îmbogățește din momentul în care Robby este investit și înzestrat cu puteri nebănuite, în ea făcându-și locul câini vorbitori, nave spațiale, personaje humanoide, roboți, amintind de alte scrieri SF.

Acestea ființează numai în capitolele în care Robby este implicat într-un proces de colonizare al unei planete „virgine”, dar apariția lor în poveste atrage după sine multe neologisme, acestea împrăștiind imediat lumea idilă a începutului de poveste, basmul fiind înlocuit cu dure radiografii ale societății, totul e ireal de crud și de violent.

Definitiv pentru această carte este abundența de hiperbole, prezența acestora fiind clar justificată de autor prin dorința de a păstra ideea de început a lumii de basm.

Multă, prea multă sacadare în frază, prea multe propoziții subiective și intarsii de imagine în imagine, fapt ce îngreunează actul lecturii.

Memorabile sunt discuțiile cu Îngerul Negru, pasajele acestea fiind cele mai moralizatoare și mai pline de substanță.

Așadar, „Începuturile unei povești de iubire” este un volum care deschide trilogia „Visând la iubire”, un roman în care personajul principal este investit cu puteri deosebite, rolul lui de Ales fiind justificat prin trecerea și participarea la diverse acțiuni și lumi sau locuri biblice sau mitologice.

Finalul îi readuce în primplan pe magii ocrotitori, discuția cu aceștia lămurind rolul important pe care Robby urmează a-l avea în educarea îngerului Alex, dincolo de voința Leoaicei, în fapt fosta soție.

Crissy cea diafanizată și salvatoare capătă contururi umane în femeia care-l reține la viață, context în care concluzia că am fost purtați prin atâtea locuri numai pentru a deveni conștienți de rolul extrem de important al personajului principal în această societate și lume.

O carte care incită, o lectură care te ține treaz și captiv tocmai prin nenumăratele contradicții.

Tănase CARAȘCA

MOȘ PERCIC

Copilăria este perioada din viață când omul acumulează cel mai mult, când interesul pentru tot și pentru toate este atât de mare, încât ai vrea să afli orice, oricât, oriunde și oricum. În primul rând începi a percepe ceea ce e în jurul tău, apoi faci cunoștință cu tine însuși, te descoperi, începi să faci investigații asupra ta, apoi asupra celorlalți din apropierea ta. Crescând, începi să explorezi curtea, ceea ce e în afara ei, începi să înțelegi ce e bun și ce e rău, dar distincția o faci mai greu în primă fază, apoi devine interesant faptul că Maria lui vecinul poartă rochiță, iar tu pantalonăși. Peste asta treci ușor, dar te intrigă faptul că sub chiloței ea are altceva decât ai tu, iar dacă întrebi de ce e așa, cei mari râd de tine și fac aprecieri cu privire la viitor, dacă vrei să afli singur încercând să dai la o parte vâlul ce acoperă misterul și se dă peste mână, ești certat, batjocorit, caracterizat ca deosebit de îndrăzneț, ceea ce nu se cade la un copil de vârsta ta etc. etc. Crescând, începi să tragi cu coada ochiului discret, după un timp te lămurești și privești lucrurile în față și tot așa, mereu ai de învățat câte ceva, mereu apare ceva nou care te interesează și ajungi la concluzia că ești un om care vrea să știe cât mai multe, să facă mai multe, apoi...

Apoi vine apogeul, cu toate cele bune și rele câte trec peste om când e în floarea vârstei, când faci multe și mărunte, când realizezi de fapt grosul lucrurilor ce le ai și le lași în urmă, și...

Apoi vine reversul, când știi multe, dar încet, încet, începe să nu te mai intereseze lucruri pe care altădată îți le doreai cu ardoare, pe unele le lași tu, altele te lasă ele pe tine și uite așa, ajungi să știi multe și să nu te mai intereseze nimic. Într-un fel, este o întoarcere în timp, care se transformă într-o continuitate care lasă lumea mai bogată și mai evoluată.

Dar trecând peste această încercare timidă de a face un fel de filosofie a vieții, să trecem la ceea ce vreau eu să vă povestesc în continuare despre aceste curiozități ale copilăriei și întâmplări hazlii din acea perioadă a vieții mele, la care am participat din plin și pe care vi le transmit cu toată responsabilitatea.

Din capitolele anterioare, ați aflat că mare parte din anii copilăriei mele i-am petrecut în jurul fierăriei lui nea Nicu, unde, împreună cu Ilie, fiul lui cel mai mic, dar mai mare cu un an decât mine, găseam tot felul de ocupații printre fiarele împrăștiate prin toată curtea neîmprejmuită și unde aveam spațiu destul pentru orice joc. Nenea Nicu, ca și noi, nu avea rude în sat, dar avea mai mulți fini și de toate vârstele, pe care îi cununeam la prima, a doua sau a treia căsătorie, dar oricum, fini cu acte în regulă care îl

Boem@ (108) 2/2018

respectau, pupându-i mâna la sărbători și care îi aduceau colacul și găina friptă, gest ce se impunea în asemenea împrejurări. Unul dintre acești fini, care venea des pe la nași-su, era Moș Percic, un om mai în vârstă, sau poate că așa îl vedeam noi, dar oricum, era un bătrân chipeș, uscățiv la față și cu o ținută dreaptă de bărbat trecut prin multe, dar molcom și încet în mișcări. Era însurat a doua oară, cu baba Rahila din Câșla, o femeie bună de gură, rârită, ce pronunța r-ul din cuvânt graseindu-l lățit și moale cum n-am mai auzit o altă persoană nici măcar franțuzească făcând-o și asta ni se părea ceva deosebit și adeseori încercam să o imităm. De fapt, ei doi formau un cuplu oarecum insolit, ea prin vorbă, iar el printr-o înjurătură originală pe care o folosea des, ca o vorbă de duh, dar care, utilizată la tot pasul, i se fixase atât de adânc în vocabular, încât o lansa și cu rost și fără rost, fără a se sinchisi de nimeni și de nimic. Înjurătura aceasta insolită probabil că o preluase din armată, pentru că se referea la baionetă, dar bătrânul de etnie ucraineană utiliza o pronunție originală ce suna cam așa: "Zzzzzz, baghnetu mă-tii". Acest "gh" din limba ucraineană nu poate fi redat în limba română, dar este o pronunție ce iese din gât, ceva între g și h, ca un găjit mai prelung.

Într-una din zile, când eu cu Ilie ne făceam veacul printre fiarele din curte, la Nea Nicu în casă se petrecea vartos, fiind o sărbătoare importantă, sfânt, aniversare sau ceva, un motiv de petrecere, că era multă lume adunată ce mânca, bea și asculta plăci cu Zavaidoc la patefonul gazdei, obiect unic și cu mare faimă în sat. Spre seară, din casă a ieșit în mare viteză Moș Percic și cu pași mărunți și repezi, a luat-o către privată, o groapă săpată în pământ, împrejmuită cu stuf ce se găsea în spatele casei, pe un dâmb. Din loc în loc, moșul se oprea, ducea mâna la spate și se îndrepta cât putea de tare, se lăsa chiar pe spate privind în sus cu ochii larg deschiși și bulbucăți, roșu ca un rac și transpirat de curgea apa pe el șiroaie. Pornea, făcea câțiva pași și se oprea din nou ținut locului, rămânând în acea poziție nefirească pentru câteva clipe când se masa în spate de sus în jos. La o nouă încercare de a porni, când mai avea câțiva pași până la privată, deodată moșul s-a oprit, a rămas țeapăn locului, după care i-au căzut umerii în jos în semn de relaxare, a ridicat mâna, apoi a lăsat-o în jos a lehamite lansând faimoasa lui înjurătură:

-Zzzzzz baghnetu mă-tii!

Toată această scenă am urmărit-o împreună cu Ilie de după niște roți și alte acareturi îngrămădite în spatele casei la câțiva metri de ceea ce se întâmpla cu sârmanul moș, fără ca acesta să ne observe, lucru aproape imposibil, pentru că eram bine camuflați printre fiare, iar bătrânul era prea preocupat de ceea ce i se întâmpla lui, ca să mai fie atent și prin jur. Noi, cu ochii bulbucăți cât sarmalele, nu pierdeam nici o mișcare din ceea ce făcea moș Percic, pentru că probabil intuiam că văzusem doar puțin și trebuia văzut cu orice preț ceea ce urma să se întâmple în continuare. Ne-am cuibărit cât mai

(continuare în pag. 17)

bine în spatele ascunzătorii și ne-am pregătit sufletește și cu interes să vedem ce urmează.

Bătrânul a început să-și desfacă brâul, obiect lung de câțiva metri, care avea triplu rol, de a susține pantalonii, de a-i proteja mijlocul de frig și de a ține mușchii spatelui strânși atunci când omul ridică greutatea. L-a adunat dintr-o mână în alta depănându-l pe după corp, apoi i-a dat drumul jos. Și-a deschis încet pantalonii și i-a lăsat să cadă odată cu izmenele, rămânând gol în acea parte a trupului pe care noi o vedeam în premieră la un om matur și apărea ca ceva deosebit de interesant. A privit în interiorul lor preț de câteva secunde apoi, a strâns din dinți și din buze a dispreț și și-a lansat înjurătura:

-Zzzz baghnetu mă-tii!

Noi am încremenit, odată pentru că îl vedeam pe moș dezbrăcat, cu toate ascunzăturile desecretizate, și a doua oară că nu înțelegeam ce se întâmplă de s-a dezbrăcat moșul acolo, unde putea fi văzut, ceea ce nu se cădea, și nu a intrat în privată, unde vorba aceea, era în intimitatea lui, că doar se afla la câțiva pași de el.

După ce a rămas cu pantalonii în vine, moșul s-a aplecat tacticos, a luat o surcică de pe jos și ținând-o într-o mână de un capăt, a înfipt-o cu celălalt în interiorul izmenelor ca pe o lopățică, a scos-o plină cu căcat și printr-o mișcare fulger, de sus în jos, a izbit conținutul de pământ înjurând:

-Zzzz baghnetu mă-tii!

Apoi a introdus surcica-lopățică înapoi în izmene, a repetat operația în întregul ei, finalizând-o cu:

-Zzzz baghnetu mă-tii!

Au urmat mai multe mișcări repetitive care aveau aceeași finalitate, un pleoscăit și...

-Zzzz baghnetu mă-tii!

Deodată am tresărit, pentru că de la colțul casei s-a auzit un:

-Huoooo! Bou bătrân ce ești, te-ai căcat pe tine ca un copchil mic în scutece, nu ți-i rușine, ai băgat în tine ca într-un butoi, nu mai ai opritor, dar nici simțuri și te lași până în ultima clipă, când nu poți să te mai ții. M-ai făcut de răs în fața lui nașu', hi-ți-ar râsu' de cap să-ți hii di căcăcios, să te spele cine o vrea că eu nu te spăl, hire-ai al dracului, te las aici și mă duc etc. etc. Baba turuia vrute și nevrute, iar moș Percic, care își ridicase de jos brâul, dădea acum cu surcica pe el pentru că în operațiunea de curățare a lenjeriei intime, în aruncarea destul de violentă, părți desprinse din materialul evacuat au sărit și pe nevinovatul obiect cu triplă utilizare. Din când în când, cu voce joasă, moșul înjura privind spre brâul căcărisit:

-Zzzz baghnetu mă-tii! Apoi spre babă cu năduf, ca și când ea era vinovată de tot necazul lui:

-Du-te-n baghnetu mă-tii!

Intrigat de lipsa deja îndelungată a finului său favorit, nea Nicu, om grijuliu, a ieșit afară să vadă ce se întâmplă și a apărut în spatele babei Rahila, privind atent peste umărul ei înspre finul său care, cu pantalonii încă în vine, continua să-și îndepărteze părțile străine lipite pe brâul său. Nea Nicu a privit o clipă, apoi a izbucnit într-un răs molipsitor, pe care l-au auzit cei din casă și normal, s-au grăbit să iasă pentru a nu scăpa un spectacol. În câteva clipe, s-a format un cor de râsete, ce a fost curmat

doar de vocea lui moș Percic, ce ridicându-și tacticos nădragii și înfășurându-și brâul în jurul mijlocului tună:

-Ce baghnetu mamii voastre râdeți, ce n-ați mai văzut un om care s-a căcat pe el?

Cheful a fost reluat, s-a trecut repede peste subiect din respect pentru bătrân, dar și pentru gazda care dorea ca finii săi să fie respectați. Nea Nicu le-a ordonat la toți ca nu care cumva să povestească prin sat de ce i se întâmplase finului Percic și a doua zi tot satul vorbea despre ceea ce se întâmplase în spatele fierăriei, dar nimeni nu a putut descrie cu exactitate faptele pentru că nu au existat martori, iar nea Nicu spunea la toți care veneau la fierărie că toate sunt minciuni scornite de dușmanii lui, de care nu ducea lipsă.

Singurii martori oculari ai acestei întâmplări care ar fi putut descrie cu exactitate ceea ce s-a petrecut în fața privatei din spatele casei lui nea Nicu nu erau demni de luat în seamă, fiind prea mici pentru a relata o întâmplare pe care nu aveau voie nici măcar să o vadă, darmită să o mai și povestească.

Seara, târziu, se auzeau de pe lutărie un moș și o babă care se chinuiau să urce dealul, ea boscorodind vrute și nevrute, iar el lansând fârnâit pe nas, din când în când:

-Zzzz baghnetu mă-tii!

Claudia BOTA

CHEIA CUVINTELOR

Fiecare minut irosit din calea umbrei fără de-ntoarcere
Mă face să mușc cuvintele neîmplânzite ale durerii,
Căutându-Te în secunde amorțite ale decăderii,
Totul întru toate este marea luminată din această
tăcere.

Tăcerea e ca o trecere din viața care ne-mparte,
Ne desparte între cei mulți și între cei vii.
Cheia gândului stă mereu în noi,
O purtăm odată cu timpul,
Odată cu clipa care vine și preia
Energia care ne luminează,
Ne duce pe trepte și apoi creează.

Amurgul vine ca un fur,
Însă ai cheia cuvintelor și a gândurilor,
Cuvântul te-nalță la orizontul fără cale de-ntoarcere,
Cuvântul te luminează și te-ntărește
Pentru că Te zidește!

RENASC DIN PROPRIA-MI CENUȘĂ

Pictând lumina ochilor tăi am învățat deslușirea marilor
adevăruri ale vieții,
Iubirea care trece mai presus de însuflarea sclipirilor
gândurilor,
Care mă înalță dincolo de bariera amurgului.
Prin freacăta nemilos al orizontului,
Răzbat înfruntând în această dimineață vuietul
înfrigorat.

Nimic nu mă înfrică totul mă uimește,
Știindu-te lipit de talpa sufletului neadormit
Stau zidită în pământul roditor pentru a crește,
Până în creștetul Muntelui Nemuririi.
Te privesc, mă privești aducându-mi flori din străfundul
apelor pure.
Aripile tale mă îmbrățișează în acordurile line a unei
melodii,
Care prelungește rezonanța ce vindecă orice umbră de
întuneric
Ard apoi renasc din propria-mi cenușă,
Zborul e libertatea pe care iubirea ta mi-o oferă cu
inima plină,
Pentru a fi în lumină!

AI PURTAT INIMA PE TRUPUL TĂU

Când ai purtat inima mea pe trupul tău,
Palmele tale nu mai erau ale unui flăcău,
Plin de iubire în diminețile îngemănate,
Îmi luminai gândurile neștiute și neîntinate .

Pasiune hărăzită din glasul pământului hrănită la orele
soarelui,
Când lumina se prelungea în șerpuirile sărutului din

amurgul timpului.
Dezghețând simțurile din mugurii tulpinilor
nestăvilite de parfumul îmbietor.
Amăgire nu am găsit în gândul care se prelungea
mai presus de cerul cuvântului.

N-am limitat cunoașterea și te-am ridicat mai
presus de lumină!
Și am ajuns lună plină înconjurată de bucuria de a
fi în inima ta senină.
Orice lumină pătrunde în fiecare parte a inimii
prin străfulgerări înmiresmate,
O pajiște însoțită din trupul tău adâncea amintirile
pe harta sentimentelor neexprimate.
E primăvară iubite în simțire, te port pe ape și mări
neștiute,
Culorile pătrund în taină prin liliacul care la geam
acum a înflorit,
Cuvintele transformă nectarul în elixir al tinereții
fără de moarte,
Odiseea vieții noastre de acum prin acest timp fără
de timp s-a ivit.

UN ANOTIMP SE DUCE ALTUL VINE

Adie trupul tău peste inima mea tăinuță,
În primăvara cunoașterii înfloresc,
Precum floarea albă de cireș.
Nemărginirea iubirii dintre mine și tine,
Mă-nfioară până la lacrimi.
Nici un cuvânt acum nu dă greș,
Eu precum fecioara nepătimită,
Stau cu simțămintele neclintite.

Vezi cum au pornit fetele acum la izvor?
Ca să găsească al lor fecior.
E câmpul plin de maci și cerul e senin,
Dar tu nu vii deși te aștept de printre vii.

În vis prin karma mea eu am zărit.
O lacrimă pe geana înfrunzită
Ce adună în foc de ambră,
Sămânța vie plămădită.

La focul viu doar lupii strigă,
Fecioarele sunt despletite,
Ulcioarele sunt mereu golite.
În cer lumini de argint se-ntrezăresc,
În golul nelumesc.

Îmi răcoresc și gândul prin seceta de vise,
În lacrimile neîmplânzite a unor amintiri apuse,
Ce dor nestăpânit te poartă?
Să fie de vină a mea soartă?

*Tu stai privești iar gândul tău nu ți-l potolești,
Privești ! Zădărnicești, nimic nu îndrăznești ,
S-au dus cocorii fără să aștepte ,
Destinul fără de cuvinte.*

*Un anotimp se duce altul vine
Și tu nu ești azi lângă mine.*

Varga Istvan Attila

Creația între Eros și Thanatos

1. Introducere

În urmă cu puțin timp am redactat un material, care era conceput a fi un manifest. Redactorul șef într-un mod foarte corect a și observat că materialul părea a fi neterminat. Ceea ce recunosc și eu, era foarte adevărat, fiindcă am încercat doar să schițez câteva idei, pe care urmează să le dezvolt de-a lungul activității mele de teoretician al artelor vizuale.

Astfel, în rândurile ce urmează aș dori să dezvolt concluziile cu care am încheiat materialul anterior și pe care am scris sub influența esteticianului maghiar Balazs Bela¹. Mă refer la acele două rânduri prin care am dorit să subliniez că *valoarea unei opere de artă este oferită de trăirea artistului, care concepe opera și prin care este materializată*. De asemenea, am dorit să evidențiez că *trăirea nu poate să apară decât din sentimentul vieții, ce izvorăște din conștiința morții*.

Pentru a dezvolta aceste rânduri aș dori în primul rând să analizez câteva concepte din psihanaliza freudiană, după care plecând de la teoria psihanalitică, am să analizez rezultatele chestionarului aplicat la Liceul de Artă Ioan Sima din Zalău, care a urmărit descoperirea motivațiilor și surselor de inspirație ale tinerilor artiști.

2. Instinct sexual și Conștiință a morții

În literatura de specialitate psihanalitică, începând din 1918 medicul Vienez, Sigmund Freud, a clădit dinamica întregului mecanism psihic pe două concepte, cele două fiind impulsul vieții, în care Freud, a regrupat elementele specifice impulsului sexual² (iar eu din această cauză am să folosesc în continuare denumirea de *instinct sexual*), iar al doilea fiind impulsul morții. Acest impuls din urmă luptă împotriva impulsului vieții, *instinctului sexual* și urmărește reducerea organismului la starea inițială de non-existență.³ Eu am ales în cercetarea mea ca impulsul să înlocuiască conștiința morții. Deoarece individul, subiectul, devine tot mai conștient de acest impuls odată cu înaintarea în vârstă, iar cu cât crește conștiința morții își ia amploare și acest impuls asupra subiectului.

În încercarea de a uni aceste două pulsioni opuse, S. Spielrein a încercat să arate că pulsioni morții sub formă distructivă – de distrugere sau auto-distrugere – acționează atât în viața sexuală (la nivel biologic, cât și simbolic), dar și în cea erotică (sentimentală)⁴. Ba chiar mai mult individul își distruge eul în procesul de devenire, fiindcă renunță la eul original în căutarea sinelui.⁵ Astfel toate aceste exemple aduse de ea dovedesc că impulsul morții nu doar că există, dar este mai puternic decât cel vital. Însă, la o analiză mai atentă se poate observa că

acest impuls acționează asupra mecanismului psihicului pentru satisfacerea unor nevoi vitale. Astfel că diferă de impulsul descris de Freud pe care l-am denumit *conștiința morții*.

3. Analiza rezultatelor numerice

În cele de mai sus am prezentat o părere personală, bazată pe observații empirice, pe care le-am încercat să introduc printr-o teorie psihanalitică bazată pe analize efectuate de minți scilpitoare și de oameni care au revoluționat viziunea asupra mecanismului psihic. Totuși, în cele ce urmează aș dori să prezint rezultatele unui chestionar aplicat la Liceul de Artă Ioan Sima din Zalău. Eșantionul a fost format din 93 de persoane toți fiind adolescenți (cu vârste cuprinse între 14 și 18/19 ani). De asemenea, eșantionul cuprinde atât fete, cât și băieți, adolescenții erau de etnie și confesiuni diferite (predominanți fiind români și maghiari, ortodocși și alte confesiuni creștine). În ceea ce privește preocuparea artistică a eșantionului, aceasta este destul de echilibrată între cei preocupați de artă vizuală și cei preocupați de muzică.

În acest chestionar am dorit să descopăr, care sunt principalele surse de motivație și de inspirație, prin măsurarea lor pe o scară de valori punctată de la 1 la 5. Astfel, am pornit cu premisa că artistul este motivat în creație de: nevoi materiale, factori sociali, sentimentul de dragoste, sentimentul de insecuritate, dureri și conștiința morții. De asemenea, am considerat că subiecții sunt inspirați de: lumea materială, societate, sentimentul de insecuritate, de durerea fizică, de durerea afectivă, de eros și thanatos. În final, pentru obținerea unor rezultate numerice am calculat pentru fiecare întrebare media.

Prin urmare, am ajuns la un rezultat interesant, care arată că atât în cazul motivației cât și în cel al inspirației, subiecții sunt cel mai puternic afectați de instinctele sexuale, care se manifestă prin sentimentul de dragoste în cazul motivației și de eros (toate afecțiunile și acțiunile din sfera dragostei) în cazul inspirației. În timp ce conștiința morții are doar o medie de 2,39 în cazul motivației și 2,33 în cazul inspirației, fiind aproape cea mai mică înregistrare. Astfel că, instinctul sexual și conștiința morții acționează asupra subiecților în două moduri deosebite, cu două puteri opuse.

4. Concluzii

În concluzii pentru prima dată aș dori să subliniez că rezultatele ar sprijini și chiar sprijină teoria psihanalitică. Deoarece instinctul sexual acționează asupra subiecților cu o putere foarte mare, în timp ce și conștiința morții acționează asupra lor, este drept cu o putere mai mică, dar nu nesemnificativă. Astfel, ca și în cazul teoriei lui S. Spielrein, conștiința morții pare a fi impulsul care prin dorințele mai puternice cum ar fi instinctul sexual duce la auto-afirmarea subiecților creatori.

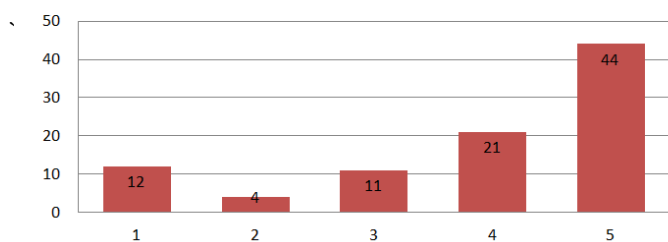
Însă, în al doilea rând aș dori să prezint (deși știu că nu este specifică concluziei) o ipoteză. Așa

(continuare în pag. 20)

cum am amintit, cu cât subiectul devine mai conștient de caracterul efemer al existenței, cu cât se întâlnește mai des cu caracterul trecător al semenilor săi, conștiința morții crește, iar impulsul morții devine mai puternic. Deoarece la adolescenți întâlnirea cu caracterul efemer al existenței este doar la început și mecanismul psihic al lor face posibilă o trecere mai ușoară peste aceasta,⁶ este de înțeles de ce nu sunt atât de puternic afectați de acest impuls. Însă cu înaintarea în vârstă și cu creșterea acțiunii impulsului morții asupra mecanismului psihic, ar crește și media răspunsurilor date la întrebare cât de mult vă simțiți inspirați(/motivați) în creația artistică de thanatos.

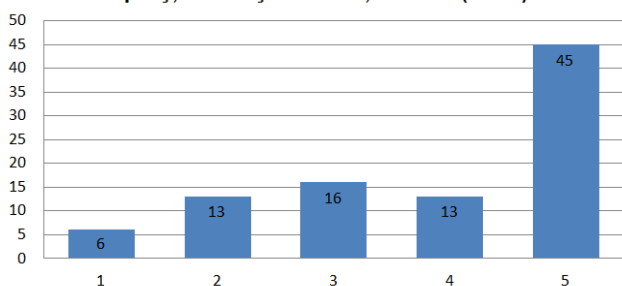
Media răspunsurilor = 3,88

Pe o scară de la 1 la 5, cât de mult vă simțiți motivați, în creația artistică, de sentimentul de dragoste?

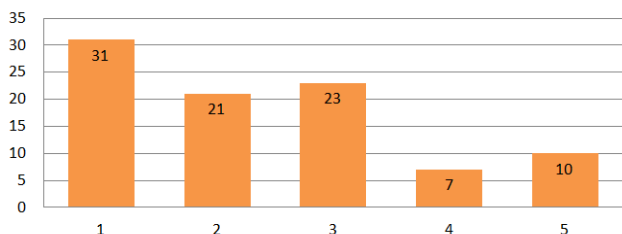
Media răspunsurilor = 3,83

Pe o scară de la 1 la 5, cât de mult vă simțiți inspirați, în creația artistică, de eros (iubire)?

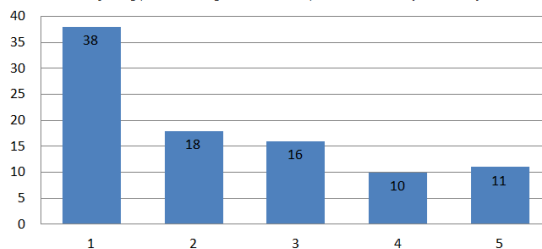
Media răspunsurilor = 2,39

Pe o scară de la 1 la 5, cât de mult vă simțiți motivați, în creația artistică, de conștiința trecerii, de conștiința morții?

Media răspunsurilor = 2,33

Pe o scară de la 1 la 5, cât de mult vă simțiți inspirați, în creația artistică, de thanos (moarte)?

¹ Dintre lucrările lui Balázs Béla m-a influențat mai ales Halálesztétika (*Esteticamorții*), apărută în 1907.

² Roland Cheman, *Dicționar de psihanaliză*, ed. Univers Enciclopedic, București, 1997, Impulsia vieții – impulsia morții.

³ *Ibidem*.

⁴ Sabina Spielrein, "A pusztítás mint a keletkezés oka", în *Thalassa*, an 2008, nr. 3, pp. 13-16

⁵ *Ibidem*, pp. 18-24

⁶ Emil Verza, *Psihologia vârstelor*, Hyperion, București, 1993, p. 109.

Ileana TODORAN

Cuvânt înainte la volumul "Madame Dezastru în Țara Minunilor"

Îndată ce cineva lasă capacul de la WC ridicat, Ma-dame Dezastru cade prin gaura de la WC în Țara Minunilor. Acolo se întâmplă tot felul de lucruri miraculoase: crește sau se micșorează, se colorează (albă ca Michael Jackson după operația de schimbare de pigment, ori neagră ca acesta înain-te de operație), se încălzește sau îngheață și se transformă într-o grămadă de lucruri bizare. Citind, veți descoperi de ce. Veți mai cunoaște astfel pe cine va întâlni în ipostaza de ie-pure alb cu ceas, iepure de martie, pălărier, omidă, pisică de Cheshire, ducesă sau regina de cupă și ce rol va juca fiecare în aventura ei.

Din cauza bolii Huntington, Madame Dezastru se afla oricum într-un dans cu dezastrele (ca Zorba), o dulce beție (gratis), o rătăcire pentru regăsire, o uitare pentru redescoperire și o întoarcere la inocența de bebeluș. În Țara Minunilor, Madame Dezastru redescoperă ce-și dorește mai mult: vrea înapoi în Titan... în cartierul Titan și în Titanul Prome-teu (Promy, vechi prieten și erou, iubirea ei cea mare) și se străduiește să se întoarcă acolo, chiar dacă va dura mai mult ca odiseea lui Ulise spre Itaca și se va rătăci la fiecare pas.

Totodată, confruntându-se cu provocări de identitate din partea celor cu care interacționează și din partea ei înseși, Madame Dezastru se regăsește ca maestra transparenței, dottore el-Gol (mereu în fundul gol, străvezie de se vede prin ea și curg toate din ea în public, *panta rhei*, vorba lui Heraclit, până nu mai are ce), Madame Dezastru care dan-sează cu dezastrele ca Zorba, goală în potop și în abis (dacă e proastă de dă nu din gropi în gropi, ci din abis în abis) și ca vechi Don Quijote castrat și fără vise.

Doar cu aceste redescoperiri și regăsiri proaspete în minte, Madame Dezastru își poate continua drumul spre Ti-tan (inclusiv Titanul Prometeu). Vă invităm să-l parcurgeți alături de ea.

(fragment)

Privirile tale

Privirea ta fără privire,
cu ochii arși și goi,
privirea cuiva care nu mai are nimic de privit
sau e prea epuizat ca să mai poată privi.

Privirea ta despăcată cu bombele-butoi,
privirea cuiva exasperat,
care încă se străduiește să comunice,
deși știe că adesea comunicarea e imposibilă.

Ileana Todoran

Madame Dezastru în Țara Minunilor

Editura InfoRapArt

Privirea ta obosită
și nu complet resemnată
a cuiva obișnuit să fie resuscitat la nesfârșit,
deși și-ar dori învierea.

Privirea ta veselă și tristă în același timp,
zâmbind printre lacrimi,
clipind din ochiul stâng
- din solidaritate de stângaci.

Privirea ta melancolică,
sfâșietoare
și adâncă precum un abis,
strălucitoare ca stelele ce se sting.

Adesea îți vedeam genele negre, lungi, arcuite
zbătându-se în piatră, în Zid,
în stânca de care erai înlănțuit
și unde îți mânca vulturul ficatul.
Atunci, plângeam,
zile și nopți la rând,
până topeam piatra în lacrimi,
iar genele tale ude
tremurau
în obrazul meu.

Lucia PĂTRAȘCU

Verișoara Bette - Honoré de Balzac

Traducere în limba română de **Eduard Claudiu Brăileanu**

Volumul **Verișoara Bette** (*La Cousine Bette*, 1847) de Honoré de Balzac, tipărit la editura RAO, București, 2017, 656 pagini, în cea mai recentă traducere semnată de **Eduard Claudiu Brăileanu**, devine o parte însemnată în palmaresul literar al acestuia.

Cine este autorul acestei traduceri?

Eduard Claudiu Brăileanu, este *Profesor de limba franceză*; *Șef serviciu „Relații Publice”* la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila; *Doctor în bibliologie și știința informării 2008*, *Traducator-interpret din/în limba franceză* autorizat de Ministrul Culturii și Identității Naționale și de cel al Justiției; *absolvent* al Universității „Dunarea de Jos” Galați, cu specializarea: limba franceză - limba română, 1997.

Deține *Certificat de compétence linguistique* (Certificat de competență lingvistică) eliberat de Institutul Francez București, 2002; *Diplôme de langue* (DL) eliberată de Alliance Française din Paris, 2003; *Master în management cultural* la Școala Națională de Studii Politice și Administrative București, 2004; *Master în managementul organizațiilor culturale*, Universitatea Paris Dauphine, Franța 2007.

În dorința perfecționării profesionale, a urmat diferite *stagii* de specializare: *Procese democratice și educația adulților*, Education Foundation of Nordals (Danemarca) și Ministerul Culturii din România, 1999; *Conduite de projets en bibliothèques* (Conducerea proiectelor în biblioteci), organizat de Maison des Cultures du Monde, la inițiativa Ministerului Culturii și Comunicației (Franța), stagiul desfășurat la Paris și la Villeurbanne, la Școala Națională Superioară pentru Științe ale Informației și pentru Biblioteci (ENSSIB), 2000; *Relațiile publice și comunicarea în bibliotecă*, organizat de Fundația Concept în colaborare cu Ministerul Culturii și Cultelor din România și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Programul Inițiativa Europeană pentru Democrație și Drepturile Omului, 2002.

Ca *Lector asociat* la Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor din România și în virtutea profesiei și a dragostei pentru cultură a susținut diferite conferințe și dezbateri: *Elemente de relații publice într-o bibliotecă publică. Un posibil studiu de caz: Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila*, la Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul”, Vaslui; *Managementul proiectelor culturale în biblioteci și Relații publice în biblioteci: Relația cu mass-media*, mai 2004. Bun vorbitor de limba franceză, s-a evidențiat traducând volumul lui KIM Song Sou *Universul operei lui Panait Istrati* (teză de doctorat), Editura Ex Libris, Brăila, 2008.

Și iată, acum, această nouă traducere a celebrului

Boem@ (108) 2/2018

roman balzacian. Este un demers scriitoricesc ce ar putea surprinde cititorul.

Ce putem spune despre volumul *La Cousine Bette*, de Honoré de Balzac, tradus de Eduard Claudiu Brăileanu?

La urma urmei, **Verișoara Bette**, acest roman de maturitate, ca și celelalte lucrări ce fac parte din ciclul „*Comedia Umană*” (*La Comédie humaine*, ciclul în a cărui componentă intră 95 de lucrări terminate, nuvele, romane și eseuri și 48 lucrări neterminate), a avut răsfațul numeroaselor traduceri în literatura universală și în cea română. Acest ciclu poate fi considerat cea mai importantă lucrare, o reproducere a societății franceze din timpul său, ilustrând în detaliu peste 2000 de personaje specifice fiecărei clase sociale și profesii. Printre cele mai importante romane din *Comedia umană* este și **Verișoara Bette**. Autorul romanului, influențat de *Walter Scott*, a avut la rândul său influență asupra scrierilor lui Eugène Sue, *Gustave Flaubert*, *Émile Zola*, *Fiodor Dostoievski* și *Marcel Proust*, determinând o adevărată școală balzaciană.

În cultura română a avut doi admiratori de valoare, *George Călinescu*, cel care, în articolele sale despre teoria literaturii milita pentru balzacianism, exemplificând tehnica acestuia în romanul „*Enigma Otiliei*”, și *Mircea Eliade*, care, în tinerețe și-a dorit să scrie o monografie consacrată operei lui Balzac.

(continuare în pag. 23)

De ce și cum a fost făcută această nouă traducere?

Motivele ce l-au tentat pe traducător să se oprească la acest titlu au fost desigur originalitatea, marea putere de observație și imaginația balzaciană, calități ce au însoțit această colecție de romane și scurte povestiri, apărute sub pana lui Honoré de Balzac, unul dintre cei mai mari scriitori francezi în domeniul romanului realist, psihologic și fantastic. Pentru că, așa cum arăta **Charles Baudelaire**: „*Toate personajele sale sunt daruite cu acea vitalitate infocată care l-a animat și pe el însuși. Toate ficțiunile sale sunt la fel de profund colorate ca și visele [...], pe scurt, în Balzac, toți, până și portarii, sunt geniali. Toate sufletele sunt pline ochi de voință.*” Și dacă o cităm pe **Mioara Izverna**: „*Dintre toate romanele și nuvelele lui Balzac, Verisoara Bette este, poate, opera sa exemplară sub raportul dramatismului. [...] «Dramatismul» [...] trăirilor acestor personaje ale căror pasiuni ajung până la monomanie este inextricabil susținut de dramatismul unor evenimente «exterioare», în care sunt implicate mari categorii umane, evenimente pe care ele nu le pot controla, după cum nu-și pot controla, la un moment dat, propriul comportament, mai mult sau mai puțin bine strunit în primele lui date, dar care se dereglează, se deteriorează până la a deveni monstrous și a ieși din zona umanului. Procesul acesta, lent la început, aproape invizibil, devine tot mai evident, «accelerându-se», «precipitându-se» spre «catastrofa» finală.*” Trebuie să recunoaștem că pentru un cititor se simte necesitatea traducerilor, mai ales atunci când acesta nu are lejeritatea citirii unei opere în original.

Cât este traducere pentru cititor și cât pentru bucuria personală a autorului?

Aceasta ar fi o chestiune foarte interesantă. Deoarece, atunci când cititorul are o cultură vastă, deci este un *connaissanceur*, lucrurile pot fi mai simple. Traducătorul de bună calitate, care oricum respectă forma originală, apelează la mai puține note de subsol, realizând o traducere fluentă, agreabilă, nefraturată cu dese întreruperi explicative. Cu atât mai mult cu cât traducătorul, cunoscând bine limba originală a operei respective, rămâne cantonat în arealul ei, citește și gândește în interiorul ei. Chiar dacă majoritatea traducerilor parcurge un drum cu hățșuri lingvistice prin care traducătorul trebuie să treacă fără a le netezi, el reușește să le păstreze intacte prin împletirea lor într-o frumoasă broderie de limbă română.

Atunci când cititorul este din categoria celor care abia descoperă lectura acelei cărți, sarcina traducătorului devine mai laborioasă. Dacă nu ar fi o traducere de calitate, autorul nu ar putea îmbrăca textul într-un fapt literar, ce-l va invita pe cititor să cunoască opera literară respectivă sau să și-o amintească de va fi uitat-o cumva. Trebuie să creeze impresia că traducerea curge firesc, fără a permite nuanța că el, ca un intermediar, s-a înțepus între opera originală și textul rezultat prin traducerea acesteia.

Prin această traducere, Eduard Claudiu Brăileanu face un astfel de laudabil gest de a împărtăși cu cititorii săi bucuria unui text citit. Prin lectura traducerii cu o structură a frazelor, potrivită pentru înțelegerea imediată, cititorul se simte mai apropiat de romanul respectiv. Sigur că numai calitatea traducerii, prin cunoașterea perfectă a limbii de origine, dar și a limbii române, pune în valoare opera

respectivă, apropiind cititorul de ea. Altminteri, acesta ar fi definitiv îndepărtat, ceea ce ar fi o triplă pierdere și pentru cititor, și pentru traducător, și pentru nivelul cultural general.

Iată de ce Eduard Claudiu Brăileanu, prin traducerea aceasta, printr-o autocenzură coerentă, în această interpretare lingvistică suficient de bine documentată și nu foarte analitică, în pagini dense așa cum cere structura textului original, s-a străduit și a reușit să dea o formă proaspătă romanului **Verisoara Bette**, de **Honoré de Balzac**, scoțând-l de sub supliciu erodării altor traduceri, fără a minimaliza cu nimic rezultatele lor (dacă am nota numai faptul că între anii 1955-1964, când literatura universală vestică era mai sărac și mai stângaci prezentată, s-au tradus din opera balzaciană douăsprezece volume) apreciate în timp, lăsând cititorului plăcerea unei lecturi noi, agreabile și folositoare. Un motiv ce ne îndrituiește să recomandăm acest nou volum apărut pe plaja traducerilor literare sub semnătura lui Eduard Claudiu Brăileanu.

ZIDUL CU PRIVIGHETORI de Viorel DINESCU

Volumul de versuri „**Zidul cu privighetori**”, semnat de **Viorel Dinescu**, Editura Fundației Scrisul Românesc 2009, 80 pagini, cu o *Prefață* intitulată *Zidurile unor vremi revoluate*, semnată de Nicolae-Paul Mihail, adună versurile a 56 de poeme create într-o perioadă mult anterioară (1977) anului de grație al primei sale publicări (1984) și, iată, la peste treizeci de ani de atunci am avut bucuria să-l citesc în forma sa cea nouă.

Tânărul (pe atunci!) poet **Viorel Dinescu** se aventurează în a-și așeza rimele visărilor sale sub un titlu-metaforă, ce incită și naște introspecții. „**Zidul cu privighetori**”...Zidul? Zid...Vechi, nou? Poate, nici nu contează! Suntem convinși că până la urmă vom afla dacă este vorba despre un zid adevărat ce desparte două înțelegeri insuficient consolidate sau este cel ce unește două posibile apropieri prin convingerea că dincolo mai este cine-va care așteaptă un gând bun.

Poate este zidul de piatră al neștiinței: „**Pe ziduri noaptea desenează întâmplări / cu lămpădare vagi întunecate**” (Orașul pierdut, pag. 57) sau draperia de mătase a iubirii incerte, neconvingătoare: „**Când ai să pleci, destramă mătasea / Poate-am să te văd în cealaltă parte**” (Fuga, pag. 42)?

Este un zid real, ce stăruiește mejdina între doi vecini convenționali sau unul imaginar, ce unește *Cerul poeziei* cu *Pământul reavăn al seminței rodnice* semănată de poetul încredințat de menirea și puterea sa de creație: „**Dacă-ai s-auzi grădina găfâind / Mă bat cu bulgări de omăt cu cerbii / Ce**

(continuare în pag. 24)

fac mătării când mă simt umblând / C-un ram de vis prin rana caldă a ierbii” (C-un ram de vis, pag. 33)?

Sau este un prag ce trebuie trecut, indiferent de transformările petrecute și de prețul plătit? Ar fi fost o stare pe care poetul n-ar putea să o accepte decât la modul elegant, ceremonios chiar, asemeni unui adevărat cavaler medieval.

„Înaintam spre veacul următor / Ca o sosie într-un timp sonor”. (Timp sonor, pag. 54).

Iată o dilemă cu multiple fațete pe care poetul Viorel Dinescu o rezolvă populând zidul incertitudinilor cu privighetorile trăirilor sale. Rezolvare ce naște o altă serie de nedumeriri pentru cititor: **„Cât mă mai urmărești clipă vinovată / Și de ce-mi mai prinzi veninul tău în păr / La poartă așteaptă obosit poștașul / Să-i dau fărâma mea de adevăr” (Noaptea cu ochii aprinși, pag. 45).**

De fapt, cum sunt aceste privighetori? Libere să poarte în zările albastre toate visele sale: **„Păsările urcă prin păfuirea ninsă / Cu ochii acoperiți de zăpezi //...// prinse în coliviile unor „Ferestre lungi din blăni de vulpi polare/ ... / Pierdute într-o tainică ninsoare” (Bacoviană, pag. 58)?**

Și cine sunt privighetorile? Gândurile ce duc sentimentele poetului **„Înspre bătrânul cer al spectrelor mele” (Asfințitură stăruitoare, pag. 34)?**

Amintirile duioase: **„Mama plecase peste dealuri și o simțeam / Trecându-mi prin pleoape apăsate-ndelung” (Ea mă privea, pag.31)?**

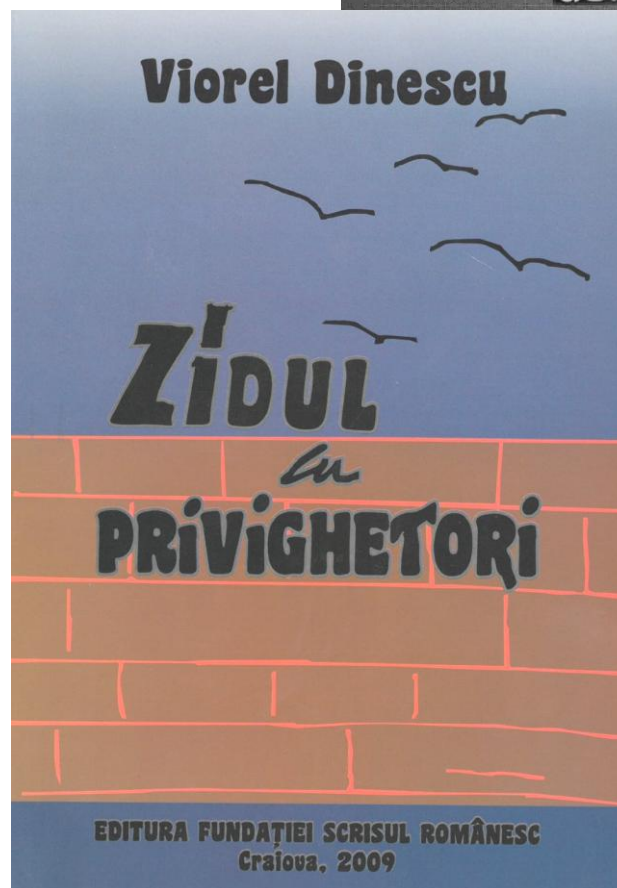
Poveștile de iubire vechi și noi, împlinite sau rătăcite în vârtoarea vremii: **„Ascult cum timpul cade și nu știu / de ce se lasă noaptea între noi.” (Bacoviană, pag.58)?**

Și de cine se tem ele, privighetorile poetului?

„Merg lupii prin pădure plini de rouă / Făcând largi rotocoale lângă mine //...// Aveți grijă de frig și nu mai legănați lupii / Ce trec prin somnul meu ca o ninsoare” (Călărețul acela frumos, pag. 55).

Se pare să poetul percepe și acceptă starea de creator neînțeles, frecventă în lumea anotimpului său: **„Și blestemat de păsări mă trezii / Pierdut în noaptea plină de ninsori / Arzând un cântec alb peste comori / Și blestemat de păsări mă trezii” (Blestemat de păsări, pag 61).**

Dacă volumul poartă un titlu format din două cuvinte antitetice oarecum, chiar oximoronice (zidul, ceva tare, stabil, inert, cenușiu cel mai adesea, inducând ideea de stagnare și *privighetorile*, simbol al zborului, al libertății de gândire și de exprimare), cuprinsul este format tot din două părți: una cu titlul **„Noapți cu ninsori”**, ce poate sugera *întinericul* (noaptea) perioadei în care au fost scrise versurile, noapte pe care numai speranța strălucitoare a ninsorii ce răzbate din sufletul creator al poetului poate s-o destrame. Și cealaltă parte, **„În inima unui sunet”**, simbolizând *miezul dulce* al cuvântului ce a reușit să se facă auzit (nerelevat prin audiție, sunetul rămâne un fruct închis, asemenea unei nuci în care speri să găsești dulceața gustului copt), ori *înțelesul adânc* al cuvântului ce a ales calea transcendentă poate, de la infernul cotidian la paradisul poetic plinar, reușind să se dezvăluie spre satisfacția ambelor părți: *autorul*, cel care l-a creat și *cititorul*, cel care-l primește în dar. O cutezanță în care predomină muzica

interioară a sensibilității lirice de netăgăduit, încununată de o reușită, ce constituie un fapt concludent pentru devenirea ulterioară a poetului atât de tânăr la vremea scrierii acestor versuri.

A vorbi despre estetica versurilor poetului Viorel Dinescu, despre prozodie, ar fi deja un fel de a face un abecedar pentru cei care nu cunosc rigourile scrisului în general și al celui liric, în special. Deoarece în acest volum de poeme este vorba despre o armonie specială a versurilor în care ritmul dansează împreună cu rima același menuet știut din vechile saloane ale poeziei. Versuri măiestrit alcătuite pentru a-și face înțelese trăirile exprimate într-o trăire empatică, cu darul unui cronicar al clipei, ce nu trebuie risipită: **„Rupe Doamne storul din pridvor / Că se pierd de tine păsările-n zbor” (Fragment de seară, pag. 35).**

Și brodând uneori flori de vers cu nuanță de cântec popular: **„Clipă încotro mă duci / Strecurată prin uluci // Și sfâșii din carnea mea / Ziua ce mă legăna // Și mă mesteci până când / Mi se face trupul vânt” (Încotro, pag. 38).**

Înfăptuirea artistică este asigurată atât de viziunea metaforică asupra lumii surprinsă în titlu, prin detaliile figurative, ce devin simboluri, cât și prin pleiada lingvistică proprie folosită, în care poate fi întâlnită toată gama mijloacelor artistice: metafora, epitetul, personificarea, comparația, oximoronul, sinestezia, antiteza etc. Iată câteva exemple alese aleatoriu: **se întorc mistere, aroma unei clipe demodate, iarba crudă se stârnește-n tunet, noapți cu ninsori, vin lupi din gări și-mi fac cu ochiul semn, satul doarme ca-ntr-un testament,**

(continuare în pag. 25)

fulgerul sterp... și atâtea altele pe care cititorul le va prețui cu siguranță.

Este interesantă această poezie, viguroasă în felul său, scrisă într-un timp în care mulți condeieri, asemeni lăutarilor, cântau muzica ce li se comanda. Viorel Dinescu a vrut și a reușit să-și așeze gândurile și simțămintele pe pupitrul de pe scena operei, unde auditoriul, cititorul nostru în speță, nu cere, nu comandă, ci acceptă oferta poetului ondulată, ca valurile unui fluviu cunoscut, în versuri armonioase brodate pe fila curată a eului său.

Volumul „**Zidul cu privighetori**”, semnat de poetul **Viorel Dinescu**, ne dăruiește o poezie scrisă cu suflet, din suflet, pentru suflet, cu subtile nuanțări ale trăirilor, concepută astfel încât să lase în sarcina rațiunii priveghetoare paza neputințelor și ale neînțelegerilor, spre a le dospi și a le înfășa în haina înțelepciunii și să treacă definitiv piedicile vrăjmașe, peste culmea cărora autorul trimite privighetorile versurilor sale, ca soli de pace și armonizare cu iubirea de adevăr. Poeme, ca o bucurie a sufletului, trăită în zi de sărbătoare!

Alexa Gavril BĂLE

Despre viață și lucruri

Despre viață se poate vorbi mult
doar tihnă să fie și împăcare
începutul e-n inima de foc a pământului
ce ne ține-n rezonanță
cu pâlpâirea ei galeșă
în dogoarea din sânge
înmuguresc alte lumi
lucrurile din lăuntru nostru
cresc de la o zi la alta
și se-nvârtejesc cu lucrurile din afară
viață e-n tot și în toate
de sus până jos
de la stânga la dreapta
dinăuntru și până-n afară
chiar și lucrurile aparent moarte
au în ele un licăr
ce pâlpâie și tresare
când întunericul ivit
din crângul imaginar
își strânge peste ele
fălcile colțuroase.

Despre viață în general
se pot spune multe
despre viață așa în general
se pot spune chiar foarte multe și doar așa
pornind numai de la o pată de lumină
ce răzbate printre colții ascuțiți
care încet se strâng și se tot strâng.

Stare de spirit

M-am întors în vechea mină
pe tavanul galeriilor abandonate
mi-am căutat poemele de demult
le-am regăsit hibernând sub pojghița de
întuneric
strig către bolta
cu vagi urme de întuneric
peste mine se prăvale
o ploaie de bolovani colțuroși
pomele abia trezite.

Angela DUMBRAVĂ

DESPRE LEGENDE, SPAIME, POVEȘTI ALE COPILĂRIEI

Am crezut întotdeauna că satul meu de pe malul Dunării este „altfel”. Poate din cauza întinderilor de apă, poate din cauza izolării sau poate că pur și simplu este fermecat. Oricum, aici s-au născut cele mai frumoase povești adevărate sau inventate! Acestea au fost cele care m-au fermecat și mi-au legănat copilăria, mai ceva ca o barcă pe valuri. Și atâtea povești și legende s-au născut aici!

Am să derulez puțin timpul și am să fac un exercițiu de memorie și o să le povestesc așa cum le-am simțit în copilărie. Și să încep cu o poveste spusă de mama...

Cică pe fundul Dunării trăia un șarpe-monstru. Din când în când, vara mai ales, ieșea la suprafață, și unde vedea că sunt copii care se scăldau în Dunăre nesupravegheați de părinți, îi lua cu el în adâncuri și nu se mai întorcea niciodată acasă. Pentru noi, copiii, era o provocare să te scalzi fără protecția părinților, însă găsisem soluția. Alegeam pe unul dintre noi care ne păzea de pe mal, timp în care ceilalți ne bălăceam în apă ca niște peșțișori, săream, chiuiam și ne cufundam în apă. În momentul când observatorul nostru ales vedea pe Dunăre valurile care se mișcau spre noi, striga: „Șarpeleee!!” și noi ieșeam speriați, țipam, ne linișteam și apoi băldăbâc din nou în apă și ne bălăceam până la altă comandă Șarpele!!

Acest joc al nostru ne speria și ne bucura în același timp. Era fructul oprit. Mai târziu mi-am dat seama că această poveste s-a născut din teama părinților de a nu se întâmpla ceva rău cu noi cât ei erau plecați la treburi. Era o poveste de apărare.

...O altă poveste care mi-a înfiorat copilăria este mai mult o legendă a Dunării... Se spune că Spiritul Dunării la anumite intervale de timp își cere de la oameni, ca tribut, un suflet de om drept sacrificiu. În acea noapte Dunărea se zbate, vruiește, freamătă, geme, se învolburază. Este bine ca atunci să nu ieși din casă pentru că ești ademenit de o fată frumoasă care te ia cu ea și nu te mai întorci acasă. După ce Spiritul Dunării și-a luat tributul, apele ei se liniștesc. Despre oameni care nu s-au mai întors niciodată am aflat de la mama, bunica și mătușile mele.

Tot de la bunica am aflat încă o poveste care circula atunci, în copilăria mea, despre Fantoma Miresei. Se spunea că prin satul nostru, cu mulți ani în urmă, băntuia fantoma unei mirese. Putea fi văzută în locuri diferite, dar doar după miezul nopții. Mulți oameni au văzut-o, mai ales pe un loc unde era o casă părăsită. Povestea acestei mirese era una tristă. Se înecase în Dunăre chiar în ziua nunții ei, cu toți nuntașii care erau în barcă. Mai târziu, preotul satului a făcut o slujbă pentru pomenirea ei, iar de atunci sufletul ei s-a liniștit și nu a mai apărut în sat.

Dar să vă povestesc despre vrăjitoarele din sat... brrr!...Vrăjitoarele erau femei cunoscute în sat care făceau rău, după spusele bunicii. Bunica, apoi mama, ne spuneau să ne ferim de ele pentru că puteau să ia mana de la vaci, să ologească păsările, să pocească omul, să despartă tinerii îndrăgostiți, să facă vrăji ca să lege cununia și câte și mai câte. Doar în noaptea de Prohod puteau să se purifice dacă reușeau să intre în biserică atunci

când credincioșii ocoleau biserica de trei ori. Oamenii știau despre ce vor să facă vrăji-toarele și fereceau ușile bisericii. Nu erau lăsate nici în noaptea de Înviere să treacă peste focul aprins pentru purificare când ceilalți treceau de trei ori peste foc, să fim iertați și sănătoși.

Noi, copiii de atunci, nu am fost adormiți seara cu povești citite de mama. Nouă ni se spuneau povești adevărate sau inventate din dorința oamenilor de a trăi o altă viață decât cea de zi cu zi, de fantastic sau poate de rutină... Și, de ce nu, pentru că, doar se știe, tot românul este poet!

Mai știi?! Pentru seara aceasta doar despre Moș Ene pe la gene. Despre zânele bune... mâine este o nouă zi!

DESPRE NELINIȘTI, CURIOSITĂȚI ȘI DESTIN

Cam prin clasa a VII-a începusem să ne descoperim sentimente ciudate față de prietenii cu care până mai ieri alergam cu picioarele goale pe islazul și bălțile de la marginea satului. Începea să ne bată inima mai repede când eram lângă un anume coleg, voiam să-l vedem mai des și să fim mai tot timpul lângă el.

În aceste căutări, Mihai, prietenul, vecinul și colegul meu de bancă, ne-a fost de mare ajutor. Bunica lui, Baba Ivina, era cea care descifra toate neliniștile tinerilor, femeilor și bărbaților din sat. Dădea în bobi, ghicea în cărți, dar, mai ales, deschidea și citea fiecărei persoane destinul și viitorul dintr-o carte moștenită de la mama ei, și odată cu cartea și darul de ghicitoare.

Firește că Mihai crescând pe lângă bunica lui, a învățat și el câte ceva din tainele ghicitului și chiar începuse să se dea mare printre noi. Ca să fie și mai convingător, ne-a spus că o să ia cartea de la bunica lui să ne ghicească din ea, dar are însă nevoie de ajutorul nostru. Cartea era destul de greu să fie scoasă din casă pentru că Baba Ivina o ținea sub cheie. Deci, din nou ne trebuia un plan! Astfel că, într-o recreație, ascunzându-ne de ceilalți colegi din școală, am gândit cum să facem.

Baba Ivina, bunica lui Mihai, pe lângă cititul în carte, mai vindea și semințe, de unde mai scotea câte un bănuț. Așa că am chemat-o la poartă să ne vândă semințe, în timp ce Mihai, prin fundul grădinii, a intrat în casă și a luat cartea de unde era ascunsă. Locul de întâlnire era păduricea de la marginea satului unde ne simțeam foarte bine. Mihai, vrednic și priceput asistent al mătușii Ivina, a scos cartea și a început să ne citească viitorul ca un adevărat cunoscător. Însă voia să se lămurească despre fiecare și ne cerea date, când ne-am născut, pe ce dată, la ce oră, și cu ochii mijiiți, se uita când în carte, când la noi și ne descifra câte ceva din tainele vieții. Noi, unul lângă altul, stând turcește pe iarbă verde, îi sorbeam vorbele din gură. Ne lua pe rând și ne spunea despre soartă, cât vei trăi, cați copii vei avea, iar noi eram atenți la fiecare, să facem legăturile. Nu cumva destinul este chiar lângă noi!

(continuare în pag. 27)

Timpul trecea și ghicitul îl cam obosise pe Mihai. Nu este atât de ușor să ghicești din viața fiecăruia și deci avea nevoie neapărat de o pauză. Cartea trebuia dusă acasă, la bunica lui, până să se prindă că lipsește de la locul ei. Așa că am hotărât să ne mai întâlnim și altă dată, și, la fel ca și atunci, am mers din nou să cumpărăm semințe. Babei Ivina îi cam creșteau veniturile încât se mira, ce noroc a dat peste ea. Din nou, am „împrumutat” cartea ca să ne lămurim mai bine ce-i cu noi.

De data aceasta, am hotărât să studiem cartea chiar în clasă. Cine se putea prinde! Era o carte. Și unde-i stă mai bine unei cărți? Normal că într-o școală! Cartea era mare ca un ceaslov, cu copertele groase și filele îngălbenite de atâta vechime și mâini care au răsfoit-o. Trebuia totuși să o citim cu atenție și cu grijă față de alți curioși. Atunci am stabilit ca unul dintre noi să țină de „șase”. Mihai, cu atenția unuia care știe multe, ne citea din carte, în palmă, chiar și în bobi. Viața noastră era în mâinile lui! Și în carte cădea că mai toți colegii noștri aveau o viață lungă, ne căsătoream, aveam câte patru sau cinci copii, alesul sau aleasa începea cu litera A, B, C. Și pentru fiecare altă literă, noi făceam legăturile, iar dacă se nimerea litera aceluia sau aceleia pe care îl, o, iubeam, ne bucuram în gândul nostru și parcă zburam. După cum vorbea, șoptit, tainic, credeam toate vorbele pe care le scotea din gură. Că doar era nepotul Babei Ivina!

Eram atât de atenți la ce spunea Mihai încât nici nu am văzut când a intrat diriginta în clasă. S-a bucurat pentru că citeam o carte, însă când a văzut că era o carte de zodii, i-am trezit curiozitatea. Și cine nu este curios despre soarta lui?! Doamna dirigintă le-a spus despre carte și celorlalți profesori tineri. Așa că Mihai a început să-și mărească clientela și să citească domnișoarei diriginte și celorlalți profesori tineri, pentru că și ei, ca și noi, își puneau întrebări despre viață, destin, miracol. Și vă întreb... cine nu-și pune?!

Din copilăria mea... cu dragoste!

PESTE SĂTUCUL LINIȘTIT A VENIT UN ZVON

Despre ce vă povestesc acum se întâmpla în februarie 1961, eclipsă totală de Soare. Eu aveam pe atunci șapte ani și eram în clasa I.

Locuiam împreună cu părinții mei în satul Ilgani de Sus, de pe malul Dunării. Și ca un trăsnet, peste sătucul nostru liniștit a venit un zvon. Nu știu de unde, de la cine și cum, dar a venit și a dat peste cap toată suflarea satului.

Cică vine sfârșitul lumii. Soarele nu o să mai răsară în nicio dimineață, o să fie întuneric total, nu o să mai crească plantele, animalele și păsările vor muri, și, pe zi ce trecea, zvonurile erau altele. Cică marea va veni peste noi și satul se va scufunda cu oameni, animale, păsări în fundul Pământului. Peste tot cât vezi cu ochii nu va fi decât apă. Nici bătrânii nu mai prinseseră așa ceva. Au auzit și ei de la bătrânii lor că s-a întâmplat așa demult, dar nu a mai rămas nimic din sat după aceea.

Circau din gură-n gură tot felul de povești care mai de care mai fantastică și înfricoșătoare. Și noi, copiii, la școală aveam alte povești. Cică o să vie în sat monștri cu trei capete care o să verse foc din gură și o să ardă tot. Doamna învățătoare încerca să ne aducă la liman spunân-

du-ne că da, o să fie o eclipsă de Soare, că o să se întunece și nu o să vedem Soarele o oră, dar spusele doamnei învățătoare erau floare la ureche pentru noi față de poveștile fantastice plăsmuite de gura satului.

Evenimentul se apropia, și pe zi ce trecea, spaima ne cuprindea pe toți.

Cu o săptămâna înaintea eclipsei oamenii din sat se vizitau mai des. Cei care erau certați se împăcau, își cereau iertare unii de la ceilalți. În fiecare seară mergeam în vizită la rude, la vecini, eram ospătați cu găini la cuptor, pește marinat, plăcinte și tot felul de bunătăți care mai de care mai gustoase.

Noi, copiii, ne jucam și eram lăsați să facem toate trăsniile nepermise până atunci. Totuși când cineva încerca să ne domolească puțin, se găsea o inimă bună de vecină să spună:

- *Lasă-i să facă ce vor, cu asta o să rămână!*

Se întâlneau familiile la masă, tinerii și copiii sărutam mâna bătrânilor noștri pentru ca să ne binecuvânteze. A fost o săptămână de iertăciune și de ospăț.

Tata însă, printre chefurile și iertăciunile din acea săptămână, se pregătea ca un adevărat cercetător pentru evenimentul care se apropia. A făcut rost pentru mine, pentru el și pentru mama de trei bucăți de sticlă colorată pe care a afumat-o la flacăra, ca să ne uităm cu ea la Soare.

Prin sat se zvonea că dacă ne uităm prin sticlă afumată putem să vedem lupta care se dă între îngeri și „necurați”, unii pentru salvarea noastră, ceilalți pentru pierderea noastră. Dacă învingeau îngerii, Soarele răsărea din nou.

În dimineața eclipsei peste sat s-a lăsat liniștea. În aer se simțea neliniștea, emoția, frica de necunoscut. Încet, încet se întuneca cerul și noi, eu, tata și mama stăteam pe prispa casei în genunchi și ne rugam spunând rugăciunea *Tatăl Nostru*. Speriați și curioși am început să ne uităm prin sticla afumată să vedem ce se întâmplă cu Soarele.

În imaginația mea vedeam îngerii care se luptau pentru binele nostru. Ca o ceață, întunericul se ridica și Soarele a început să lumineze din nou, spre bucuria noastră.

Eclipsa a fost primul eveniment înfricoșător din copilăria mea pentru că atunci iernile erau ierni, verile erau veri. Ce ne mai speria atunci, erau inundațiile, dar și în ele găseam o bucurie. Noi, copiii, puteam să ne plimbăm cu barca chiar prin curtea casei.

A trecut eclipsa cu bine și au început părerile de rău printre oameni. Că au tăiat prea multe păsări, că au cheltuit toate economiile și au băut tot vinul. Vecinii chiar nu meritau să fie iertați, ba chiar au fost omeniți îndestul, ei însă nu au întors invitația. Și viața și-a urmat cursul cu bune, cu rele, cu supărări, cu împăcări, și toți de la mic la mare ne jucăm rolul pe scena Vieții!

Cu dragoste... din amintirile mele din copilărie!

Mircea Marcel PETCU

TE-AM CĂUTAT

Se lăsa negura târzie
 Peste crâmpie de povești
 Tu ești aici și ești... aiurea,
 -lubita mea, pe unde ești ?
 Curg apele ca lacrimi pure,
 Purtate de un uriaș,
 Ce-și poartă singur mai departe
 Iubirea ascunsă în sălaș.
 Și bate iar vântul de iarnă,
 Dar să te schimb eu nu doresc
 Vreau să rămâi doar pentru mine
 Frumoasa zână din povești

MI-E DOR

De ochii tăi senini mi-e dor,
 De buzele ce au contur de aur,
 De părul tău lucind nedefinit,
 De glasul tău duios mi-e dor.
 Mi-e dor de lumea ta,
 De gândul și de râsul tău,
 De albul ce ne înconjoară,
 De un cuvânt iubit al tău,
 Mi-e dor.

DOAR TU

Aș dori să mă ierți
 Și să-mi spui doar prin semne
 Că iubirea ce-ți port
 Nu te doare de-o vreme.
 Peste tot numai tu,
 Peste tot pasul tău,
 Peste tot, draga mea,
 Ești doar tu, numai tu.

O SPERANȚĂ

Mâna mea a rămas
 întinsă –
 simte încă ultima atingere,
 te așteaptă pulsând;
 geana plumburie a dimineții
 îmi răscolește trupul;
 aștept – un miracol...
 simt aerul cum
 mișcă, parcă ar vrea
 să-mi spună ceva...
 se apropie, prinde contur
 o melodie ce-mi
 sfâșie inima...
 te-am pierdut –
 spun păsările cerului,
 ecoul lumii îmi omoară
 visul...
 aștept – sper, mai vreau
 o speranță.

POVARĂ

Ce ciudat,
 unii dintre noi suntem
 tineri câteva minute, ore...
 obiceiurile ne rămân
 neschimbate
 ca și zilele anului;
 doar noi ne simțim sau nu
 povara anilor.

PICĂTURI RECI

Ploaia se oprișe,
 trotuarele și străzile
 luceau nude în lumina
 zorilor de primăvară,
 vântul tăios, dinspre est,
 scutura din copaci
 picături reci de apă.

SĂRUT FINAL

Lume, nu te pot
 strânge la piept,
 te pierd în furtuna
 cerului,
 ploaia frunzelor tulbură
 liniștea pământului,
 povestindu-i aventurile
 zânelor,
 noi trăim ascunși
 în ceasul biologic
 așteptând sărutul
 final
 când păsările cerului
 ne vor însoți
 în împărăția lucrurilor
 sfinte.

RESIMȚEA

Pe cer atârnau
 nori de primăvară,
 nori întunecați alături
 de fâșii de azur
 și lumină solară;
 o vigoare nespūsă
 îl stăpânea în acea
 scurtă amintire...
 aerul de primăvară,
 aroma de țărână
 încă jilavă și de iarbă
 proaspătă acționau și astăzi
 asupra lui ca o otravă;
 totuși...
 primăvara la oraș,
 luminoasă și pură,
 i se părea artificială,
 ca decorurile de teatru;
 resimțea dezgustul
 pentru el și pentru lume.

Viorel DARIE

**Cuvânt înainte la volumul
"De vorbă cu sătenii mei din Moldovița"**

Era cândva (și nu mai este azi) un bordei în ograda noastră, la casa părintească, vechi de nu știu când, încât nici părinții nu mai știau de când era; bordeiul era ca un fel de casă, așa cum sunt casele cele foarte vechi, avea două încăperi mici, una ținând loc de pridvor, cealaltă fiind odaie de locuit, cu geamuri mici de tot și cu zăbrele, că mai demult umblau hoții să prade casele oamenilor.

M-am întrebat adesea, mă întreb și acum, când și cine a locuit aici? Că bordeiul era de locuit. Cine au fost străvechii locatari ai acestui mic și ciudat lăcaș?

Tata l-a folosit ca beci pentru cartofi. Azi n-am pe cine să mai întreb, nici dintr-ai noștri, nici dintre toți cei de-o seamă cu noi, nu știu să ne spună nimic despre acest bordei.

Sau poate ne-o fi spus cândva tata ceva despre povestea asta, iar noi am uitat sau nu am fost interesați să reținem. Ce este mai trist, e faptul că bunicii mei, părinții, bătrânii din cătun, cei care să ne mai poată spune ceva din vremurile străvechi, nu mai sunt printre cei vii, așa că identitatea locatarilor bordeiului din ograda noastră va rămâne probabil pentru totdeauna necunoscută.

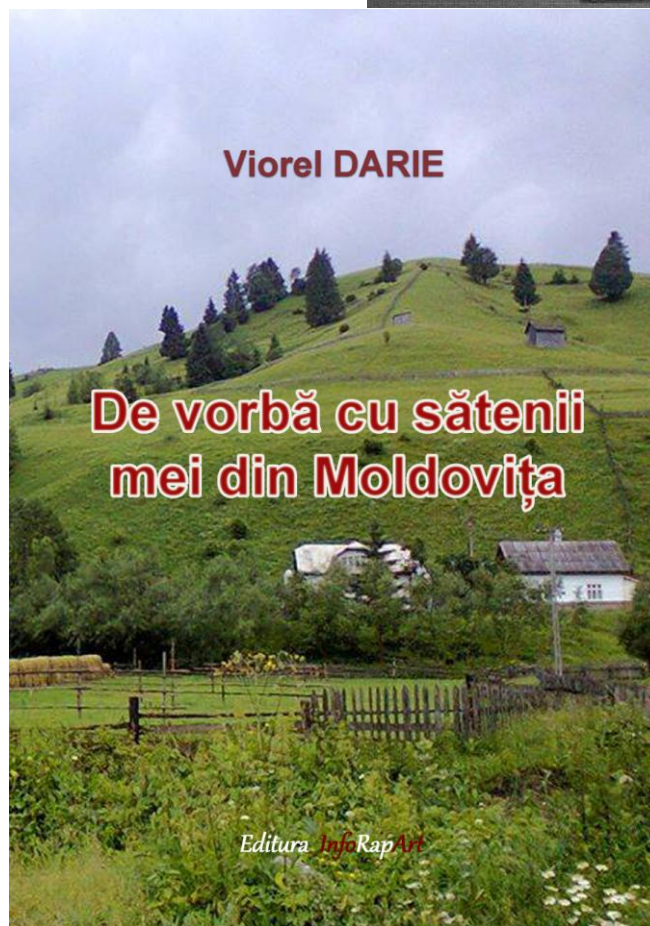
Bordeie de acest fel mai sunt destule prin satul nostru, din cele care nu s-au dărâmat încă, dar, la fel, nici cei care au știut câte ceva despre vechii ocupanți ai acestor adăposturi nu mai sunt, iar asta înseamnă că multe taine despre strămoșii noștri vor fi sigilate poate definitiv în întunericul uitării.

Încercând să merg pe la bătrânii satului - puținii care au mai rămas - dornic să descopăr fapte și întâmplări de demult, am constatat că oamenii locului nu de istorioare mărunte sunt preocupați, cât mai degrabă de aflarea originii seminției lor, a străbunilor care au viețuit pe aceste frumoase meleaguri ale Moldoviței, acestea părând azi a fi sortite uitării.

Originea lor, am descoperit, este prima preocupare a locuitorilor satului, este un fel de "sport local", e cea mai bună poveste pe care le-o putem dăru, cea despre moșii și strămoșii care au trăit aievea odinioară pe pământurile minunate pe care și noi azi pășim cu sfioșenie.

Îndemnat din interiorul meu plin de spiritul acestor locuri, dar și de alții, am realizat că mi se cere să mă implic cu tărie sufletească și cu responsabilitate în luminarea trecutului fascinant care tinde să fie trimis în neant de preocupările tot mai diverse și mai acaparatoare din vremurile de azi.

Am realizat această carte ca un omagiu adus

strămoșilor care și-au trăit viața aici, pe frumoasele meleaguri ale veșnicei Bucovine. O viață până la urmă tihnită, în poieni și pe cărări de munte, ca o bucurie deplină și compensatorie față de lipsurile pe care le-au cunoscut. Sper că mi-am plătit în acest fel o parte din datoria față de neamul din care provin.

Sunt deosebit de recunoscător celor care mi-au răspuns la invitațiile de dialog, contribuind, cum se spune, la efortul de a crea o carte a memoriei colective, dar și ca semn al străduinței noastre în calea nemiloasei uitării a trecutului.

TELEVIZIUNEA
LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

tvbucuresti@yahoo.com

0722.410.597
0740.370.665

Valentina BALABAN

La hotarele irișilor

Noapți închinată din balconul cerului
cu lujerul iubirii din trena Selenei
la hotarele irișilor curțați magic
printre poteci Luciferice,
spre balconul cerului...
Visătorul îmi învește
în șoapte privirile
cuibărite prin raze profunde
infuzate de dor...

Deficit de dragoste

Fascinația întrupărilor
cu misiuni din parada făcutelor
pe un *deficit de dragoste*,
girată de un fruct cenzurat
gurmandului cuplu ce a blocat raiul
în mușcăture din iadul pecetilor biblice
răsfoite prin acrobația stihilor
cu parafa haosului
șerpuit...

Gama harului

Pe portativul efemer,
în cheia solului astral,
zânele cern infinitul cu arcușul
zeilor pe ritmul ploii
într-un vals al nufierilor sărutați
de razele curcubeului ridicat
din muze prin *gama harului*
ce eliberează tornade cu fluturi
pe tărâmul artei
sub bagheta dirijorului
Tată.

Timp magic

Pinteni inorogului potcoviți
cu *timp magic* din morișca cuvintelor
ierarhizate din murmur străbun
pe geografia sentimentelor...
Ruga ridică praf de stele peste
cascada dorințelor comprimate
în galopul minunilor și-un tril
activat pe un suflet de copil.

Pe atela istoriei

Pâine închinată cu sângele macului
prin șoaptele stăbunilor sacrificați
pe atela istoriei ce își spală rănilor
din tranșeele râurilor doinite cu jale
țesută pe stindardul salvat
prin generațiile
eroilor metamorfozați în
acvila și bourul braconat
de veșnicul luda
sărutând ruda
prin clinchet de-arginți.

Luceafărul străluc

Lumina care-a răsărit
sub teiul cu iubire,
a nemurit în pana sacră
prin graiul ciocârlei,
de-o lungă cale ce-a urmat
Luceafărul străluc
răsare-n visul infinit
din dorul prins pe cruce...
Un geniu răstignit în har
speranța e firească
români, barzii din prezent,
în Eminescu să iubească!

Pe cumpăna tăcerilor

Din câmpul anilor
răsar minunile Luminii
prin spații mișcătoare, arcuite
pe cumpăna tăcerilor
biciuite de vânt cu percuția
cuvântului ce mijește subtil
în extensia Universului ce
colecționează trufandalele
creației instantanee,
peste esența privirilor girate
pe calea urmașilor doriți
într-o alchimie a speranțelor.

Cu dobânda prezentului...

Prin bucla temerară a Timpului,
pe ecranul cerului limitat irișilor,
rulajul inimilor transmit în
paradox-ul morselor
din pântecul țărânei povestită
ce abundă în premoniții astrale
dintr-un viitor cămătar
cu dobânda prezentului...
neepuizat...

Alexandru DRĂGOI**Anamneză**

Doamne, iau în mână un măr și zic:
Ce departe este mărul acesta de mine!
Ce departe este mâna în care îl țin,
Ce departe îmi este, Doamne, ochiul,
Și ce înspăimântătoare departare îmi este vederea.

Ce cosmică distanță este între măr și vedere!
Între amintirea vederii și amintirea mărului,
Ce distanță este, doamne,
între amintirea ei și amintirea mea de atunci.

Și câte distanțe îmi tot însingurează
timpul de timp,
sufletul de trup,
inima-mi de inimă,
chipul de chip.

Clopotarul

Ah, cum îmi mai bate inima,
Ca un epicentru,
Ca o pasăre claustrofobă mi se zbate,
Zvâcniri incontroabile ale unui impuls ciudat.

La ce porți bați, tu, inimă?
Pe cine mai aștepți să deschidă de izbești așa?
Nu vezi că nu deschide nimeni?
Nu vezi că doar în carnea mea bați
de îmi mustește sângele pe gură?
Nu vezi că bați în sufletul meu
de mă sufocă orice respirație
și gândurile îmi vibrează sacadat?

Nu simți că doar în mine bați?
Nu-mi mai bate inimă, nu mai bate.

Dar eu numai pe tine te am,
doar pentru tine trăiesc
inimă.

În glasul cascadelor de ape

Prin mine, tu, ți-ai dat contur,
ca mărilor hotar de netrecut.
Și cât de diferit e pasul nostru
rătăcind pe același drum.

Și lumea întreagă-mi pare că s-ar fi născut
dintru singurătatea îmbrățișării noastre.
Atât de straniu și exact mi s-a părut,
ca cerul mărilor albastre.

Strgătu-mi către tine a fost mereu-napoia mea,
nedeslușind cuvintele de negrăit.
Misterul punții dintre el și ea,
Tot numele-ți de nenumit.

Îmbrățișarea Golgotei

Îmi înfingeam privirea ca o suliță
în pieptul tău deschis,
în timp ce ochii tăi plângeau o lume.

De gândul că m-ai părăsi-n tăcere,
toți dinții mi se ascuțeau ca de metal
și-mi sângerău toate cuvintele în gură.

Cu brațele, atunci, cununi de spini,
te înfășuram ca într-un giulgiu,
și nu puteam să te mai las să pleci.
Mâini cu piroane în loc de degete
am izbit spre pasul tău plecând,
și nu am vrut să-ți strig: Rămâi!

La Nevedere

Pe când aveam o lume-nfiptă-n ochi,
Ce-mi lăcrima printre idei,
Un gând, așa, ca un deochi,
Tot îl cântam în glasul ei.

Și nu vedeam printre culori
Lumina zorilor de dincolo de zori,
Orbita mea de păsări era plină ochi,
Pe când aveam o lume-nfiptă-n ochi.

Pe când aveam o lume-nfiptă-n ochi
Orbita mea de păsări era plină ochi:
Lumina zorilor de dincolo de zori,
Și nu vedeam printre culori.
Tot îl cântam în glasul ei
Un gând, așa, ca un deochi,
Ce-mi lăcrima printre idei,
Pe când aveam o lume-nfiptă-n ochi.

Ochi și cioburi

Mă tânguiam amar că nu mai pot sufăr
Și că lipsit de lacrimi pot să îmi văd chipul,
Cum către clipă se întoarce, dezgolitul,
Absentul meu de remușcare cufăr.

Sunt egoist, prefer o tragedie în doi,
Decât o fericire însingurată,
Dar cum de unde vin, eu n-am fost niciodată,
M-apasă tot mai tare vremurile noi.

Agonizam, că doare atâta dor de dor,
Din dor de tot, dar mai ales de lacrimi,
Plângeam atât de încet, că-n ochii tuturor,
Păream un zâmbet fără margini.

Versuri vechi de lună nouă

Îmi plac foarte mult cărăbușii.
Dacă aș fi fost iar copil, aș fi cântat întruna
versurile:
"Cărăbușii da, fiindcă merg de-a-bușilea!"
Îmi plac pentru că seamană cu niște bărci negre
întoarse,
plutind pe pământ, vâslind dinspre nu-știu-unde.
Îmi plac pentru că există ca și cum eu nu aș exista
chiar și atunci când îi ajut și îi întorc
după ce eșuează din cauza vreunui vânt ciudat.
Îmi plac foarte mult cărăbușii și pentru că tac,
pentru că par mereu că au întârziat să ajungă într-
un loc foarte important,
prea important pentru a se opri chiar și o clipă să
îmi spună de el.

Dar poate cel mai mult îmi plac
pentru că în urma lor
sufletul meu se continuă în luna mai.

Elisabeta DRĂGHICI

Simplitate, altruism și principii ale jocului vieții în cărțile Eleanorei H. Porter

Copilăria nu e aceeași pentru fiecare om așa cum nu există copil care să semene unul cu un altul, iar literatura ne-a arătat de-a lungul timpului felurite fațete ale acesteia: copilăria unui orfan din „Singur pe lume” scrisă de scriitorul francez Hector Malot ori copilăria micuței Cosette din „Mizerabili” a lui Victor Hugo, copilăria din „Cireșarii”, autor Constantin Chiriță sau copilăria lui Ion Creangă din „Amintiri din copilărie”. Scriitoarea de origine americană, Porter ne introduce și ea într-o copilărie a unei orfane, dar care este diferită de a altor copii care au nefericirea de a rămâne fără părinți, deoarece personajul creat de Porter oferă un fel de terapie atât celorlalte personaje, cât și cititorului. Pollyanna, personajul principal, ne este prezentat pe parcursul a două romane, ca un copil și ulterior o domnișoară plină de optimism chiar și atunci când evenimentele sunt triste.

Există copii care prin prezența lor pot produce schimbări semnificative în viața oamenilor și un astfel de copil ne descrie și Eleanor H. Porter în cele două romane ale sale „Pollyanna – Taina mulțumirii” (în altă variantă „Jocul bucuriei”) și „Pollyanna domnișoară”. Căci Pollyanna, o copilă orfană, păstrează de la tatăl ei, un misionar sărac, un *panaceu* pentru orice moment al vieții: un simplu joc, al mulțumirii, care are efecte puternice asupra celor ce-l joacă. Prin aceste două romane scriitoarea creează un personaj unic și un joc ce prin semnificațiile implicate induc o sensibilizare emoțională și mai ales un nou mod de a vedea lumea și de a accepta situațiile mai puțin plăcute.

Împletirea dintre joc (ca simbol al copilăriei) și copil - o fată (ca simbol al inocenței) capată prin intermediul textului literar o puternică conotație: cititorul este atras într-o lume a posibilităților, înțelegând, alături de personajele cu care se identifică *volens nolens*, că secretul unei vieți frumoase este în fiecare din noi.

Din primele pagini ale cărții „Pollyanna – Taina mulțumirii”, prin ochii servitoarei Nancy care aștepta la gară sosirea orfanei, o descoperim pe Pollyanna: „o fetiță firavă, în rochia de pânză roșie, cu carouri, cu două codițe groase de păr bălai atârându-i pe spate. Sub pălăria de paie, o fețișoară pistriată și curioasă [...], o fetiță care va cuceri inima tuturor și până la urmă și inima mătușii sale (care, treptat trece de la sentimentul datoriei față de fiica surorii ei la cel de iubire față de nepoată). Această fetiță de 11 ani, care pentru doctorul Chilton „este un fel de ... antidot!” pe care și-ar fi dorit „să o poată prescrie și să o poată cumpăra ca pe o cutie de pastile” devine indispensabilă

celor cu sufletul bolnav. Pentru cei din jur, cei care par a fi împovărați de suferințe și disperare, o „doză de Pollyanna” părea a fi un medicament.

Acest micuț personaj este un purtător al vindecării, utilizând o simplă rețetă, un joc, care produce schimbări semnificative în viața oamenilor. Odată respectând rețeta o serie de personaje gustă din plin din binecuvântările mulțumirii (bucuriei) astfel că, personajul morocănos, veșnic nemulțumit, doamna Snow, se transformă într-o binevoitoare doamnă, iar personajul posac, singuratic, retras, care nu vorbea cu nimeni, domnul Pendleton, începe să se apropie de vecini și chiar să înfieze un băiat. Ca să nu mai spunem de rolul pe care îl joacă Pollyanna în viața unui copil fugit de la orfelinat, hotărât să-și găsească o familie și dispus să muncească, Jimmy Bean, care în final este înfiat de domnul Pendleton. Și numărul persoanelor pe care Pollyanna le întâlnește, uimindu-le cu jocul ei, nu se oprește aici, căci ea cunoaște pe domnul Chilton, medic, un personaj îndurerat de pierderea unei iubiri cu mulți ani în urmă, pe femeia ce nu poate să accepte pierderea unui copil (fiul surorii ei) doamna Carew, care se lasă mai greu înduplecată de ritmul impus de Pollyanna și pe copilul orfan, James, crescut de o femeie miloasă, un copil care trăiește nefericirea de a nu putea merge. Desigur, autoarea ne descoperă marea putere a acestei fetițe de a contamina cu tonusul eu pe toți cei din jur.

Ceea ce împărtășea micuța fetiță cu mărinimie tuturor (căci uimea cu capacitatea ei de a fi încântată de orice vedea sau i se întâmpla, deși uneori nu păreau a fi motive evidente de bucurie) era un joc de-a „bucuria, pur și simplu”, un joc învățat de la tatăl ei și pe care îl juca de fiecare dată. O întâmplare pe care Pollyanna o povestea tuturor, impresiona și convingea pe toată lumea să joace acel joc: povestea ei începea de mult, când primise într-un pachet misionar niște cărje, deși ea își dorea o păpușă. Atunci a început jocul: „jocul era pur și simplu să găsești în orice ceva de care să te bucuri”. Și atunci, Pollyanna s-a bucurat că nu are nevoie de acele cărje. Cu acest simplu joc, o întreagă comunitate este ajutată să treacă peste momente grele, iar oamenii își arată recunoștința atunci când mica copilă trece prin momente de cumpănă. Un copil și un joc care au produs o legătură între oameni.

Citind cele două romane, o însoțim pe Pollyanna, de la venirea la mătușa iei, după pierderea ultimului părinte, până la momentul în care, domnișoară fiind, începe un drum de tânără îndrăgostită. Autoarea ne descoperă prin ochii personajului principal două lumi: lumea celor bogați, care nu duceau lipsă de nimic și lumea celor săraci și bolnavi, locuind în condiții precare. Cunoaștem astfel, lumea anilor la început de secol XX așa cum se prezintă atât într-o localitate de provincie, unde locuitorii se cunosc între ei cât și într-un mare oraș, unde Pollyanna este uimită că vecinii nu se știu pe

(continuare în pag. 33)

nume și unde ea trăiește experiența de a se simți singură deși este atât de multă lume în jur. Firea ei deschisă și comunicativă dăreamă, însă, aceste bariere. Cele două romane constituie o lectură ce captivează, răscolesc sentimente și tratează, făcând cititorul să transpună în viața lui jocul personajului literar.

Povestea Pollyanei a avut mare succes în America, fiind cea mai bine vândută carte în anul 1913. După un asemenea succes Eleanor H. Porter scrie, în 1915, „Pollyanna domnișoară”. Deși aceste cărți sunt considerate a fi literatură pentru copii apreciez că ele sunt la fel de impresionabile pentru toate vârstele.

Alexandra Lavinia BÂRNEAȚĂ

Cu tălpile goale

Nici nu știi ce ploaie a căzut...
Și gândurile astea fără minte
Nu-mi lasă inima să fie cuminte,
Nu-mi lasă în pace trupul de lut,
Vor să alerg în ploaie cu tălpile goale,
Vor să mă audă cântând.

Afară nu e nicio geană de lumină,
Norii stau întinși ca o plumburie cortină
Și gândurile mă împing rând pe rând,
Vor să alerg în ploaie cu tălpile goale.

Nu am văzut niciodată așa un pastel -
Tot văzduhul pare o pânză de păcură aprinsă
Și simt în fiecare picătură
O cumplită enervare, de fiecare dată altfel,
Iar gândurile mele de suflet nebun,
Vor să alerg în ploaie cu tălpile goale.

Vor să-mi dezlănțui toate visele promise,
Să le readuc la viață, să nu le las stinse
Și nu mai știu cum să-ți spun
Că vor să alerg în ploaie cu tălpile goale.

În adâncuri

Cad în vâltori de ape, în turcoaz și umbre,
Întregul univers stă suspendat într-o secundă –
Respir, respir adânc și, apoi, explozie de sunet,
Vibrația vieții mă pătrunde undă după undă.

Luciri, fire de lumină diafane -
Săgețile unei luni venusiene,
Se rătăcesc aici, atât de departe, în adâncuri
Printre bobi de perle, corali și șoptiri de sirene;
O vioară răsună, de undeva, duios -
Prin gând îmi trec poeme, amintiri,
Îmbrățișări de ape și sărutul lor rece...
Timpul se destramă într-un vortex de trăiri -
Explozie de sunet... respir adânc, respir.

Nocturnă

Ploaia aripile-și desface,
Mă cuibăresc în ea și adorm,
Pământul tace.

Sclipiri de stele, ici-colo, apoi dispar
În pânza cerului îndoliat,
Stingând odat' cu ele al lumii felinar.

Cristian Gabriel MORARU

Geometriile sinelui poetic

Structurată tripartit, cartea *Geometriile spațiului* (Baia Mare, Ed. Ceconi, 2017, colecția „eCreator”, nr. 10), postfațată de criticul Ioan Romeo Roșianu, constituie un summum al creației poetului sibian Nicolae Vălăreanu Sârbu, care locuiește „în miezul din amiaza cuvintelor/ și-n ochii cutezători să vadă adâncul”. (p. 8). În primul ciclu de versuri, intitulat sugestiv *Căutătorii de lumină*, surprindem, rând pe rând, diferite stări ale ființei: starea de liniștire odată cu acceptarea lui Dumnezeu: „Nimic n-am lăsat pe dinafară/ și pe Dumnezeu l-am poftit înăuntru,/ întreaga ființă s-a umplut de liniște.” (p. 18), starea de singurătate: „Singurătatea/ oarbă de orgolii și plină de ifose/ se-nchide între pereții îngălbeniți de uitare/ și nu se lasă ruptă din trupul stingher/ ce nu are putere să se depășească pe sine.// Singurătatea se întreține și regenerează ca și rutina/ cu propriile mijloace fără niciun efort...” (p. 25), starea de fericire: „S-a topit în tine tot ce se uită,/ a înflorit de fericire piersicul soarelui,/ clipele fragede se răcoresc în trup.” (p. 47), starea de uitare: „Mai mare uitare nu știu/ decât să te uiți pe tine afară din trup/ ori să treci cu vederea orice suferință/ care te sapă prin memorie și face șanțuri/ pe unde trec apele Acheronului.” (p. 38) sau de înstrăinare de sine: „M-am înstrăinat de mine anonimul...” (p. 50), respectiv starea de inițiere: „Adormit într-un pat de umbre,/ într-o încăpere din scorbura vremii/ m-am supus unui ritual necunoscut/ unde odihnesc solemn numai inițiatii.” (p. 85). Prejudecățile oamenilor sunt percepute drept închisoare a minții ca în poemul *Dacă spargi zidul*: „Mulți și-au făcut din propriile păreri un zid,/ n-au lăsat nici uși nici ferestre/ prin care să intre sugestiile celorlalți.// Dacă spargi zidul cu argumente ascuțite/ mai tari decât pietrele cu fețe șlefuite,/ prin fanta creată se va năpusti lumina dincolo.” (p. 111). Limbajul deosebit de expresiv, cultivarea metaforei revelatorii, a ingambamentului, drama omului înstrăinat de „taina divină”, aspirația spre lumină, adică spre ordinea primordială, sunt tot atâtea argumente care demonstrează că lirica lui Nicolae Vălăreanu Sârbu stă sub apanajul esteticii moderne. Starea de angoasă, tipic modernă, este surprinsă cel mai bine în poemul *Căutătorii de lumină*: „(...) Razele soarelui firave abia răzbat prin norii de plumb/ căutătorii de lumină își găsesc cu greu liniștea.// (...) Căutătorii de lumină se tem, îndoiala pătrunde-n oase/ se lasă cu greu în voia înghețului...” (p. 122).

Al doilea ciclu de versuri, *Geometriile spațiului*, care conferă și titlul volumului, adună laolaltă poeme cu o respirație mai amplă, care descriu geometriile sinelui poetic. Poetul ipostaziat într-un astru, menit să reverse lumină în lume chiar și după ce nu mai este, este reperat în versurile următoare: „Se încearcă întotdeauna ceva inedit,/ lumina aruncă din pieptu-i așchii ascuțite,/ cerul se desprinde din unghiuri, stelele și le împart lacom,/ sclipesc de la distanțe enorme și când nu mai sunt./ Fiecare știe geometriile spațiului său,/ poartă tainele mirajului prin ele/ se privesc în oglindă, regine.” (p. 173). Ultimul ciclu al cărții, *Sub semnul fericirii*, redă, în versuri clasice, imanența și/ sau iminența morții: „Sfârșitul vieții, Doamne, când va fi să vină/ lasă-mă să-mi termin tot vinul din carafă,/ scrie-n cartea vieții, poeme de lumină,/ pe pagini îmi poartă

Boem@ (108) 2/2018

Nicolae Vălăreanu Sârbu

Geometriile spațiului

eCreator

ceconi

sufletul parafă.” (p.205). Așadar, cartea *Geometriile spațiului* îl surprinde pe poetul Nicolae Vălăreanu Sârbu plecat să-și cartografieze sinele, până-n cele mai întunecate unghere.

“Te văd tânără cum urci

Câmpia se scaldă în pâinea de pe masă
când rupi un colțuc
se umple cu mirosul ei încăperea.

Se infiltrează-n pereți rugăciunea de zi
apoi se strânge-n icoană și luminează
sufletul cu mulțumire,
îi dă fiecărui gest înălțare până dincolo
de oameni.

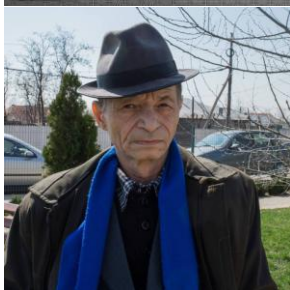
Gândul îmi scapă din coaje
cum păsările din colivie,
nimeni nu măsoară tăcerea lăuntrică
cu strigătele inimii de bucurie.

Te văd tânără și puternică-n brațe
cum urci pe trepte voința
și mă tragi după tine
în balconul trăirii depline.

În depărtare arborii se-nclină,
uneori vântul le rupe din ramuri
dar stau de strajă la marginea câmpului
unduind sănătatea spicelor de aur.

Râurile șipotesc între maluri,
sărută fața soarelui,
le privesc ca pe un tablou viu
căzut din cer
peste inimi sângerânde”.

Aurel BRUMĂ

„Zodia Nicorești”

Matematician, scriitor, editor și, totodată publicist (fondator și redactor șef al revistei gălățene „Boem@”), Petre Rău alătură numeroșilor creatori îndrumați, debutați și lanșați de el, propria comună, spațiul genitoriu, prin recentul volum „Născut sub zodia Nicorești” (Editura InfoRapArt, Galați, 2017). Cum scrie autorul în „Cuvânt înainte” aceasta ar fi „cea mai documentată *antologie* a comunei Nicorești” (în comparație, adăugăm noi cu lucrarea profesorului Ioan Hulea: „Monografia comunei Nicorești și a comunei Poiana”, Editura Făt Frumos, București, 2004), o „*monografie romanțată*”, de unde și nearticularea numelui din titlu, autorul, prin compactarea celor 10 sate componente administrației locale actuale, întrupând un „Nicorești” care, într-o posibilă accepție, pare a fi un personaj unic, cum voinicul cu zece vieți.

De ce „zodia Nicorești”? Poate din dorința de a metaforiza relația celestă a locuitorilor legendarei podgorii cu Dumnezeu prin credință, prin euharistia anuală a recomunerii călătoriei bobului miraculos al strugurelui la altar, pentru a simboliza supremul sacrificiu dar și iertarea prin iubire. Pe de altă parte, convins că bibliografia parcursă (30 de lucrări diverse) nu este finită, autorul bănuiește existența unor manuscrise monografice amânate editării (în special lucrări de grad didactic), memorii, scrisori care, acum, pot avea un destinatar deschis îmbogățirii lucrării la o a doua ediție. Spre exemplificare, există în arhiva Seminarului de folcloristică a Universității „Al.I.Cuza” din Iași o serie de cântece, descântece, balade culese din Nicorești, eu însumi, ca student, colectând asemenea bijuterii, mai ales cântece legate de război („De când taica n-a venit/ plugu-n *dam* a ruginit” sau „La vie la Negru Punte / unde s-au dat lupte crunte” sau, din altă zonă ideatică: „lonel, bătu-te-ar sfântu / cum îți bate freza vântu”) ș.a. Excepționând lucrarea amintită (care, oricum, nu se constituie într-o monografie), cartea nicoreșteanului Petre Rău este prima bază serioasă de lansare spre alte ediții completate, îmbogățite.

Deși Petre Rău se derobează de obliganta utilizare științifică a unei „structuri stereotipe, cu date seci și descrieri pe măsură”, construcția monografiei (două părți, ape nedecarate, conforme arhitecturii caselor din zonă) îi impune ca în „odaia de toate zilele” să așeze, după modelul gustian, date istorice, geografice, de viață spirituală și de educație, iar dincolo, în „odaia de curat” să polizeze, împreună cu un număr redus de invitați/colaboratori (mai ales scriitori), mărturiile culturale perene, amprentările care au șansa de a rămâne nealterate în timp, spovezile de iubire și recunoștință. Aleea nucilor lui Emil Constantinescu (nu geologul) suprapune în spațiu o altă alee, cea consacrată de autor personalităților care, aparținând unui Nicorești la puterea zece, trag după ei, printre constelații,

Petre Rău

Născut în zodia Nicorești

Editura InfoRapArt

respirația acestui Spiritus Loci „ancorat puternic în jurul unor stâlpi precum familia, biserica, școala și proprietatea și care își au seva în câteva virtuți ale țărânului român, precum cinstea, hărnicia, credința, răbdarea, spiritul de sacrificiu probat în atâtea situații extreme”. Emoționante, în acest sens, sunt poemele sau eseurile, destăinuirile scriitorului Petre Rău, aparținente „zodiei”, în sine un parcurs curricular de zeci de ani sub emblematica mișcare a apei din cele 40 de fântâni ale satului copilăriei, el însuși „Fântâni”.

Un loc aparte este destinat în carte bistrițeanului Vasile Lovinescu din a cărui lucrare, („Interpretarea ezoterică a unor basme și balade populare românești”, editura Cartea Românească, Buc., 1992) selectează două narațiuni: „Povestea Viei” - autor Vasile Gh. Popa și „Basmul poamei roșii” - cules de la un antecesor al autorului și publicat de Vasile Ghe. Popa (o personalitate căreia, pe bună dreptate, îi sunt acordate spații cuvenite: preot, profesor, eseist, sfătuitor de taină al tânărului Labiș, la Fălțiceni). Primul basm, polizat într-o ideatică brâncușiană, adeverește (hagiografic) sorgintea nicoreșteană a Sântului Dumitru, antecesor al oamenilor locului, un țăran care a coborât din Pomul Lumii, din Cer, cu un curpân de vie, poate de Băbească, în mână. „E semnificativ faptul că epitetul popular al Sântului Dumitru e acela de Izvoditorul de Mir. În basmul nostru apare ca Izvoditorul de Vin. Epitetele se completează și vinul și mirul fiind soare lichid”. În cel de-al doilea basm, spre veșnica aducere aminte, o localnică, Iana Sâmbziana, Floare Albă, nu de Nalbă, este cea lăsată de Maica Domnului să alăpteze Pruncuțul cel Sfânt, bucurie pe care o ispășește ucisă de săgețile ostașilor irodieni în căutarea Sfintei Familii. Din trupul fetei crește „o viță de vie plină de struguri copti, sângerii, dulci și gustoși. Au gustat

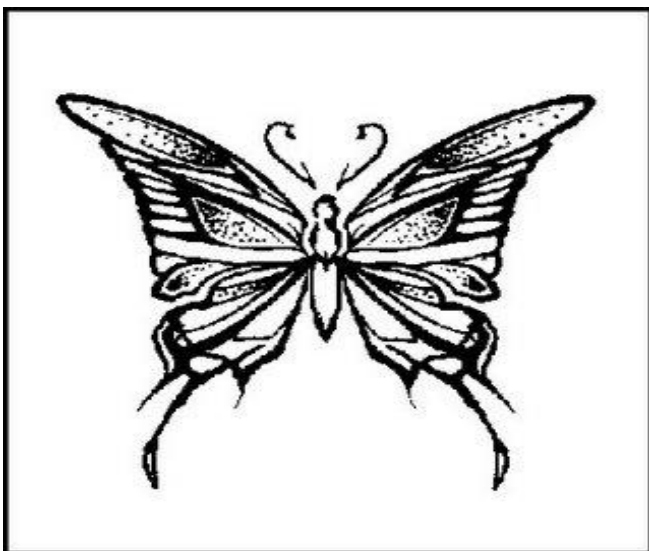
(continuare în pag. 36)

cu toții. Până atunci nu se mai pomenise poama roșie”. (Și aici, cu asemenea filosofii legendare, iată ce teme superb alcătuiesc urmașii celor care erau îndumnezeiți înainte de a fi creștini. De aici transgresiunea, asumarea ținutului de deal și vale ca „teritoriu sacru”, poate chiar cel al nașterii Pruncului Sfânt în ieselele rumânului Crăciun.

Răzeșia dedicată izvodirii de vin, rostul cărturarilor satelor nicoreștene în „Îndrăgostirea de zmeu”, de zbor a generațiilor tinere îi scuză autorului o oarecare miope asumată, vâlul grigorescian după care imaginea Nicoreștiului la zi pare încă robustă (deși, în realitate, migrarea, îmbătrânirea populației, problemele de subzistență ale micului proprietar oferă un viitor tot mai incert continuității existenței satelor de acum în structurile economice tradiționale).

Carte deschisă adăugirilor (toponimele, semantica locală a elementelor constitutive activității din podgorii, descântecurile de o mare densitate), *Zodia Nicorești* cuprinde semințe pe care, din oboseala trudniciei alcătuirii sau din graba de a încheia încă o experiență creativă de un interes incontestabil, scriitorul Petre Rău le amână germinarea, cred, pentru o altă ediție. Spre exemplu realocarea academicianului Iorgu Iordan între personalitățile nicoreștene (există mărturii ale deselor sale drumuri, în anii de liceu, de la Tecuci la Nicorești, unde, mai mult ca sigur avea neamuri, poate bulgari grădinari la apa Tecucelului) și, asemeni, focalizarea cu un plus de lumini pe mulți, foarte mulți dintre nicoreștenii locului dar și din cei plecați în lume (prof.dr. Mihai Dărăngă dela Iași, prof.dr. Paula Motroc, fostă Trofin, soția cunoscutului fotbalist Motroc, ș.a.). De asemeni, există la Nicorești (Dobrinești) cuvinte cu o istoricitate tulburătoare, aproape imposibil de determinat ca origine („damul” – adăpost pentru uneltele agricole).

Indiferent ce intenții de perspectivă ar avea scriitorul Petre Rău în relație cu această incursiune monografică, antologia monografică „Născut în zodia Nicorești” este și biruința unei comunități în așteptarea Cărții de Aur, un ogor în care, alți autori sunt bineveniți în a adăuga sau a continua truda cărturărească.

Isabela BRĂNESCU

Am răsturnat iubirea printre rânduri

*Se trezeau magnoliile
din somnul de frumusețe*
maică-mea a fost o femeie așa de frumoasă
creșteau pe mâinile ei în fiecare minut
zâmbete de fericire
și se deschideau florile de magnolii în fiecare
primăvară
pentru că frumusețea durează,
se scuturau abia în primăvara viitoare
târziu, după ce noile flori se arcuiau catifelat
pregătite să înflorească
Tata din păcate nu a fost un bărbat frumos
dar avea pe umeri mantia grea de fluturi
care așteptau să se așeze pe umerii mamei
în fiecare zi în care se trezeau
magnoliile din somnul de frumusețe
faceau plecaciuni de uimire,
nu înțelegeau cum a apărut
o ploaie de polen și soare
în fiecare dimineață uitată de timp
vai, nu am nici curajul unuia nici frumusețea
celuilalt
bunătatea m-a ferit de multe ori de zâmbete false
și nu rareori am aflat că nu te poate răsfăța nimic
mai mult decât bucuria de a ști că te-ai născut
dintr-un univers
plin de fluturi și floare

Tăcerea așteptării a durut

Ai dispărut o vreme și-am crezut
că vântul dintre gene o să șteargă
nevoia de a plânge câte-o oarbă secundă de
lumină
și-am tăcut
ai dispărut și mă credeam orfană
sub cerul rece mă vedeam tronând
cerșeam cuvântului în fiecare dimineață de
pomană
până în clipa-n care tăcerea așteptării
a durut
un umed vers, răscolitor nisipului din vene
în astă seară ritmul mi l-a dat
timpanelor cu zornări de-alămuri
urcând pe Everestul așteptării
am cedat

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Într-o noapte lipsită de cer

Dacă ar ști adevărul
cu toții ar fi revoltați,
nu-l vor afla niciodată,
în imperiul tăcerii nu poți pătrunde,
se înțelege faptul de la intrare.

Am locuit prin apropiere
într-o comunitate fără frontiere,
acolo unde nimic nu-i reglementat,
reclamațiile făcute sunt de prisos.

Nu este nicio lumină ruptă din întuneric,
prin beznă nu se poate dibui norocul,
într-o noapte lipsită de cer
timpul este gârbov și sprinten,
își îndeplinește sarcinile mutante
cu fericirea pusă la iernat.

În fiecare clipă de neliniște
știi ce pași mă așteaptă,
ce drum ocolește iadul,
pe dincolo de stâlpii cunoașterii.

Fără să măucidă boala
care își face loc în trup
mă plimbă până obosec
cu pământ în mâini,
o rog să mă ierte.

Umbră albă

Umbră albă,
ceață a memoriei
acoperă gândul
trecut prin ziduri.

Peste mine ademenitoare
cade zăpada
și mai albă.

Lumina îngropată-n cuvinte
răsare-n poeme,
trandafirii din sânge
îi împrumută din culoare,
meditează-n fața oglinzii
la puritate.

Tu iubito, ca o lacrimă
înflorită
mă sorbi din ochi
dintr-o fotografie veche.

Sunt o umbră albă
în depărtarea neagră,
imagine-n gând.

poezie scrisă de stele

noaptea nu este egală cu întunericul
are o poezie a ei scrisă de stele
plecate la plimbare

dimineața nu-mi încapă în ochi
oraș în schimbare
rătăcit pe străzile soarelui

cerul în aceeași cămașe bleo
își spală mânecile
în apele mării
lângă țărnițele timpului

privesc în depărtare / nu vreau să știu
cum se petrec înnoptările lumii.

Sunt un cutezător

M-ai trădat cu o frumusețe de promisiuni
să devin un credul convins
dar nu mi-ai spus că o să uiți,
într-o zi pe când m-am trezit la realitate
și acum nu mai sufăr,
sunt un cutezător în canoanele vieții
cu toate simțurile în stare de veghe.

M-am crucificat înlăuntrul cuvântului,
aștept să-mi înflorească răbdarea în poeme
și le împart ca un moș Crăciun
celor care mă hulesc.

Mă spovedesc și cer iertare
dar oare este iertare pentru naivi?

Totul este potrivit

Ai cules mărul discordiei,
întâmplător eram sub pomul lăudat
și mă odihneam.

Știi că nu dorm doar mă prefac
să văd apoi cui îl oferi
și cum îl duce la pierzanie.
Tu nu ai crezut decât în frumusețea fizică
și ai trezit o furtună de invidii.

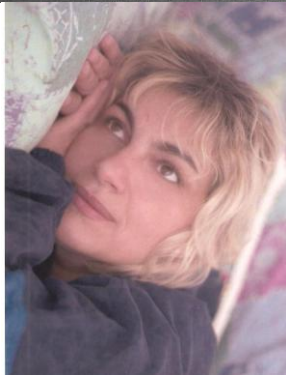
Când nu se mai poate întâmpla nimic
totul este potrivit,
moartea îngroapă în deșertăciune eroii,
se naște lumina lor în amintire,
sapă la rădăcina legendelor
și se amestecă cu mitul.

Cuvintele n-au loc în fapte

Noaptea în alb negru
mă cuceresc prin insolență
ajunsă la apogeu.

Diminețile îmi par rupte din coloana
sonoră a unui anotimp pustiu,
tăcerea nu mă lasă ieșit din rând
și-n mine se zbat
grele lupte de stradă
ce nu vor ajunge în piața trandafirilor
unde a fost răstignit adevărul.

Cuvintele n-au loc în fapte,
nu mai încap în vorbe
și se vor scrie cu sânge.

Lena BERTO
(Italia)

Magic Flowers For Europe

(Fragment din roman)

9 ianuarie, 2016

Revelionul l-am sărbătorit singură. Mai bine-zis nu l-am sărbătorit deloc. După o cină frugală, un pumn de stafide, trei smochine și o felie de pâine integrală cu semințe diverse, pe la orele 19:30, mi-am schimbat hainele, vreau să spun am îmbrăcat o pijama călduroasă și-am intrat sub plapumă. Spre marea mea surpriză am dormit excelent.

Bineînțeles, înainte de-a adormi, am dialogat, ca de obicei cu cerul. Fereastra spațioasă cu perdele din in alb este o companie extrem de plăcută.

10 ianuarie, 2016

Mă aflu în bucătărie. Sunt orele 7:30. Când mă trezesc primul lucru pe care-l fac, după duș, bineînțeles, este prepararea unei cafele mari. Mereu în aceeași cană azurie cu mici trandafiri roz. După o înghițitură, două, aroma puternică mă ajută să-mi reîmprospătez facultatea cerebrală și celelalte adiacente, mănânc un iaurt mic, alb, natural în care-azvârl la repezeală o linguriță de cruscă de ovăz. Apoi termin cafeaua fumând, privind pe fereastră.

Cred că este esențial să mă prezint: mă numesc Maureen. Maureen Star, am trezeci și cinci de ani și locuiesc în West London, Chelsea, nr. 77 și pare că sunt un avocat de succes. O avocată de succes. M-am stabilit în Londra la douăzeci de ani când, înscriindu-mă la facultate aici în capitală, părinții mei, Kate Star și Steven Star, au considerat că venise momentul să devin aproximativ independentă și mi-au cumpărat acest minunat apartament. Ei, mama Kate și tata Steven au continuat să-și ducă traiul liniștit, senin, doar unul în compania celui alt - sunt unica lor progenitură - în orașul meu natal, și-al lor, desigur, Brighton.

There are many pretty towns near London and among them it is my, our Brighton but transport is not working very well between London and Brighton due to flooding. Londoners have been travelling to my little native town for beach getaways ever since the railway arrived here in 1841. The pebbled beach, Brighton Pier's amusement arcade and the Royal Pavilion are the main sights, but there are also hundreds of pubs and clubs catering to an energetic crowd. Brighton is a beautiful small city ideal for a romantic weekend away. No trip to Brighton is complete without a stroll around the grounds of the Royal Pavilion. On our way to the sea, wander hand-in-hand

through the gardens of the Royal Pavilion and admire the breathtakingly ornate architecture by John Nash inspired, by his time in India. Plus, there's a romantic tale behind this place: The Prince Regent built the Pavilion, in part, to avoid the prying eyes of the Royal Court, so that he could enjoy liaisons with Maria Fitzherbert, his long term mistress, whom he secretly married.

Apartamentul este fantastic. Nici nu poate fi altfel. Toate cadourile de la părinții mei sunt extraordinare. De exemplu, pe lângă locuință, în același an, 2001, mi-au dăruit și un Mercedes minunat roz-aprins, strălucitor.

Dar să continui cu descrierea mea și-apoi vă dau ceva detalii despre reședința din West London, Chelsea, nr. 77.

Sunt blondă, cu părul până la umeri, de un blond-cenușiu, pielea albă, nas a la français, gură cărnoasă cu buzele bine conturate, cea de jos ușor răsfrântă. Pentru a accentua trăsăturile feței obișnuiesc să-mi vopsesc sprâncenele și genele. Vreau să spun doar sprâncenele: folosesc zilnic un spray maroniu-închis. Rimelul îmi aduce genele la aceeași nuanță. Nu folosesc rouge, ci doar un stick incolor, nutrient și parfumat, un parfum de portocală matură, îmi este suficient pentru a avea un aer feminin cochet. Am 1,72 m, un corp proporționat și mă îmbrac, ținând cont de faptul că sunt avocată, mai toată săptămâna în deux-pièces, de preferință negre, bleumarin ori gri-fier, la care adaug cămăși ori bluze de toate nuanțele iar uneori o cravată în stilul stewardeselor. Părul îl port strâns într-o coadă de cal sau împletit tot într-o coadă și tot a la français. Folosesc bijuterii în cantități și de dimensiuni reduse, dar de-o calitate absolută. Normal! Sunt daruri de la Kate și Steven Star și v-am informat deja, tot ceea ce ei îmi dăruiesc este sublim. Acum fie vorba între noi, în realitate nu cadourile sunt sublime, ci sentimentele ce le însoțesc. Ei mă iubesc enorm și la fel eu.

Revenind la vestimentație, duminica renunț la „eleganța-protocol” și mă relaxez în blue-jeans și pantofi sport de toate mărcile, brand-urile, de la cele mai luxoase, pretențioase, până la cele umile, achiziționate pe piață, la vreo tarabă.

Am uitat să menționez culoarea ochilor: sunt verzi-azurii, știți cum vine chestiunea - depinde de ceea ce am pe mine.

Acum, o descriere minoră de tot a apartamentului: trei camere cu funcțiune de dormitor, sufragerie, bibliotecă, o baie spațioasă și bucătăria - odaia în care mă aflu momentan. În întreaga locuință predomină albul și bleul, mobilierul este ultramodern, cu un pat fără tăblii, cu scaune moi și fără spătare, măsuțe joase din sticlă ori lemn plastificat de calitate. Fără briz-briz-uri pe pereți, exceptând un crucifix de argint de circa 80 de centimetri în bibliotecă. Aceasta are pereții plini cu rafturi, cu volume din toate domeniile, în mijlocul camerei o măsuță rotundă din lemn de nuc găzduiește o biblie străveche, moștenită de Kate de la una din cele trei mătuși. Este un obiect de valoare și dă o notă de neobișnuit în apartamentul meu ultramodern, vă

(continuare în pag. 39)

spuneam, superșic.

Este ora 9:30 și sunt la cea de-a doua cănoaie de cafea. Fiind duminică sunt liberă-liberă. Liberă să mă gândesc la tine, Julien, mon amour. Oh, Julien, you've broken my heart, can't stop loving you, Julien Moon. Ce coincidență, n'est-ce-pas, mon amour? Tu Moon, eu, Star!

Am decis să citesc un roman polițist. Pe masă sunt cinci: R.Austin Freeman - „Umbră Lupului”, E.P. Oppenheim - „Trădarea”, Joseph S. Fletcher - „Turnul din Scarhaven”, Edgar Wallace - „Enigma lumânării” și Aghata Christie - „Zece negri mititei”. Optez pentru aceasta din urmă.

11 ianuarie, 2016

Cum spuneam, sunt considerată un avocat, o avocată dacă vreți, de succes. Pentru mine este deja un succes faptul că lucrez în incinta acestui enorm edificiu din centrul Londrei care este Central Criminal Court, adică Old Bailey ce cuprinde în structura sa, pe lângă Curtea Coroanei (Curtea Regală) și Tribunalul Penal Central unde se judecă principalele acte criminale din marea noastră capitală și în mod excepțional și din alte părți ale Marii Britanii. Clădirea se înalță în locul unde se afla cândva închisoarea medievală Newgate. Iubesc acest Tribunal unde, repet, lucrez ca avocată, secția „Penal”, deși nu întotdeauna mă simt în perfectă armonie cu imensitatea coridoarelor lui și a „odăilor”, să le numesc astfel, ce găzduiesc între pereții lor, pentru un anumit număr de ore, zilnic, specimene dintre cele mai abjecte, spirite perverse, criminale, fără vreo umbră de scrupul. Sunt zile în care, sincer, mă gândesc serios să trec de la „Penal” la „Civil”. Să dau un examen, ceva și să mă debarsez de acest lugubru aspect al vieții mele pe care-l suport de-acum de aproape zece ani.

Newgate în literatură! Moll Flanders din celebrul roman al lui Defoe s-a născut aici. În romanul „A Tale of Two Cities” Old Bailey este Tribunalul unde se desfășoară procesul protagonistului, Charles Darnay. Cât despre filme, există suficiente ale căror părți de acțiune se petrec între zidurile colosului meu loc de muncă: „Witness for the Prosecution” de Billy Wilder, seria televizivă „Rumpole of the Bailey” cu eroul său, acel excelent avocat al apărării!, „Poirot a Styles Court”, chiar aici se desfășoară procesul lui John Cavendish.

Old Bailey a fost sever bombardat în timpul celui de-al doilea război mondial și a fost reconstruit, restaurat la începutul anilor '50, iar în '52 s-a redeschis The Principal Hall.

Pe imensa cupolă, în vârf, printre norii uneori pufoși, candizi, alteori, în realitatea cel mai adesea grei, plumburii și sufocanți, se înalță The Statue of the Justice, creație a sculptorului englez Frederick, Pomeroy, ce ține în mâna dreaptă o spadă, iar în cea stângă o balanță și care, spre deosebire de alte personificări, nu are ochii bandajați.

Revenind la cazuri celebre prezentate și „rezolvate” într-un mod ori altul aici la Tribunalul Old Bailey, vă voi reaminti și eu trei, cele care au făcut mare vâlvă acum cinci ani nu numai în Europa ci pe întreaga planetă s-a vorbit, s-a scris - cred că fabricile de hârtie au depășit în acea perioadă propriul record. Dar despre asta

voi scrie data viitoare. Jurnalul acesta, precizez, nu prezintă viața mea cotidiană, prezentă, ci cuprinde idei, gânduri, întâmplări ce-mi vin ori revin în minte imediat ce mă așez la birou, în bibliotecă, cu foile imaculate în fața ochilor. Am decis să-mi inventez acest prieten, Julien, mon amour, toujours mon amour, fiindcă tu, my love, ai hotărât, înaintea mea, un ceva teribil ce mă faci să sufăr à la folie. Oricum îți respect dorința. După cum, sper, ai notat, te evit cât pot cu puțință. Azi mi s-a întâmplat să-l întâlnesc exact în locul unde parchez (nu mai parchez lângă tine, ai observat?) pe Charles Bringstone, The Lord Mayor. Era împreună cu The Recorder și cu Common Serjeant, that is John Wardrood and Cart Drew. Ca de obicei, foarte gentil, galant, The Lord Mayor m-a invitat să folosesc alături de ei trei intrarea principală, dar am refuzat. Am pretins că trebuie încă să iau micul dejun și m-am îndreptat grăbită spre un cafe-bar. Oh nu, nu cel în care eu, tu, my love și... Claude-Aimè ne delectam într-o veselie cu cafeaua aceea cu lapte, parfumată și cornurile pufoase, superâncărcate de ciocolată! Nu. Știu, se numește Blue Sky. Îți amintești cât fabulam în jurul numelui?

M-am îndreptat deci spre un alt bar, la două ori chiar trei sute de metri, unul botezat à la français „George Sand”. Poate că-l cunoști și tu. Înainte de a intra, mi s-a părut că-l zăresc la brațul unei roșcate elegante, cu forme voluptoase, genul lui, firește, pe amicul tău și... dușmanul meu, mon amour. Pe Claude-Aimè D'Anger. Îl detest? Nu, nu îl detest. Îl urăsc. Dacă el nu ar fi insistat să îl însoțești, în aceste momente eu aș fi fost cu tine și nu cu jurnalul meu, tu ai fi fost cu mine și nu cu Aba și cu Europa. „Magic flowers for Europe!”, ai exclamat tu, Julien, my love, în fața telecamerelor, expunând buchetul acela de trandafiri roșu-aprins, florile mele preferate, dar care, alas, nu erau de data aceasta pentru mine, Maureem Star, Julien, Julien Moon. No, not at all, my sweetheart! In spite of this I'm still loving you, mon amour, with all my heart...

Mi s-a părut, îți spun, că îl zăresc și inima și-a accelerat într-un mod periculos, dureros bătăile. Dar nu era lui, thanks My Lord, Jesus Christ.

Am intrat în bar și-am băut în grabă „a flip”. Nu auzeam nimic, nu vedeam ceva ori pe cineva. Înaintea ochilor mei se afla, se află mereu chipul tău scump, ochii, buzele tale, fața ta ușor creolă, surâsul jumătate ironic, jumătate glumeț, enigmatic, chipul tău gen Gabriel Byrne. De câte ori am privit amândoi „Masca de fier” cu actorul în cauză? Deseori, n'est-ce pas? Eu, îți confesez, îl mai priveam și-n orele târzii când, în solitudinea apartamentului meu, îmi era un dor disperat să te văd. Să-ți sorb privirea bleumarin-azurie, să-ți desenez cu degetele enigma surâsului, my love.

De ce, de ce, Julien Moon, a trebuit să aduci cu tine de la Lampedusa Aba și Europa? De ce le-ai găzduit în apartamentul tău de pe strada visurilor mele, Knightsbridge nr. 78, West London? Bunica ta, Esther Moon, cum de-a acceptat? Nu și-a imaginat că pe mine, Maureen Star, iubita ta oficială, m-ar fi

(continuare în pag. 41)

Camelia FLORESCU

Dragoste cu ferestre deschise

Cu genele de iarbă și-așteptare
 Cu ochii de trifoi topit pe geam
 Îmi amintesc de mine în vâltoare
 Cum ierni tocmite aspru, răscoleam

Cu neștiută verde nemurire
 În carnea noastră despicând poteci
 Îmi amintesc de mine cu uimire
 Cum dogoram sub pași de lespezi reci

Cu umblet de stafie fără teamă
 Din lacrimi deschizând ferestre larg
 Îmi amintesc că nu eram de-o seamă
 Când mi-ai aprins tot lemnul din catarg

Cu susur de râu alb rotind cascade
 Din trupuri dând simbrie și alean
 Îmi amintesc bărbatul cumsecade
 Ce m-a iubit cerșindu-mă viclean

Cadrene de memorie deodată
 S-au răsturnat sub maluri de cuțit
 Și m-am surprins sfioasă, demodată
 Cu trupul de iubire-mpodobit

Și au rămas ferestrele deschise
 Pe ziduri sunt doar umbre de sărut
 Perdelele cuvintelor permise
 S-au rușinat și-n dor s-au prefăcut

Întâlnire cu un lup singuratic

Privesc
 amiaza cuvintelor,
 curcubeul amețit
 de așteptare și
 oceanele stinghere
 din bobul de rouă
 nenunțit încă în
 pâinea mirării mele.

Rămân goale
 în urma noastră
 peșterile desenate
 la intersecțiile memoriei
 și sub zăpada
 ce ni se dăruiește,
 colecția mea
 de cărămizi și pași pierduți
 rămâne desperecheată și ea

În visul verde al ierbii
 tremură spaimile
 că iar voi scăpa cerul din mâini

și înlăuntrul cărnii mele
 se scurg toate râurile
 de lumină pe care le-am păstrat
 și năvoadele toate
 au ochiuri tot mai rare.
 Zidurile cad pe rând
 decojind clipele,
 sălbăticia și respirațiile
 tuturor femeilor adunate
 în mine .
 Câte dintre noi
 s-au întâlnit cu tine
 câte ți-au recitat din sângele lor
 Lup singuratic ?

Sens giratoriu

Uite, pleacă bătrânii pe rând
 pudrați la tâmple, eleganți,
 ca mieii plecând la tăiere
 și ne amăgim în urma lor
 că vor crește copiii noștri înțelepți
 și vor conduce lumea
 cu dreptul, cu dreapta, cu dreptate.

Copacii îmbolnăviți de var
 și de omizi aparent gingașe
 se mulează obedienți
 după sufletele fiecăruia dintre noi

Sub staniolul acestor cuvinte
 se-ascunde totuși disperarea mea
 trezită cu regrete-n păr
 în diminețile acestea premature.

Nimic nu e mai grav
 decât un sens giratoriu,
 teama că viața
 se succede la fel
 ca-ntr-un carusel,
 că parinții ne cred fericiți
 și preoții cred că-i ajută pe oameni
 să-și mărturisească păcatele.

Pocnesc năvoadele întinse de Mântuitor,
 tristeți se zbat
 sub plasturii intențiilor cumsecade
 și bătrânii părăsesc lupta
 trag obloanele și dezertează,
 unul câte unul
 și degeaba îi plângem
 nimic nu-i mai aduce înapoi,
 deși sub speranța sensului giratoriu
 ai zice că doar ne dau prioritate
 și ne privesc și ne petrec
 și totul va fi bine

Nu e nimic mai grav
 decât să rătăcești singur pe drum
 ca-ntr-un sens giratoriu
 și să nu știi cum să potrivești
 cerul în fereastră!

Angela BURTEA

Iubirea din noi

Sfârșitul unui an nu aduce nicio încheiere și nici un început, ci o continuare! Îmi mângâia auzul remarca unui om bun și drag. Acum, număr ultimele clipe dintr-un alt an, care a trecut mișelește prin firea mea năpădită de griji, de speranțe și dezamăgiri, de împliniri și așteptări.

Au trecut sărbătorile, amăgiri ocazionale, fiindcă omul nu învață nimic din opulența manifestată fățiș. Și-au etalat doamnele nurii prin ținute vestimentare, iar domnii șarmul cuceritor, întru bucuria clipelor de smarald, când inimile prind culori vrăjite, iar vocile, sugrumate de emoția apropierei umane, se amestecă în Univers clădind sărăcia sau bunăstarea.

Au încercat copiii să ne aducă în case bucuriile sărbătorilor creștine, iar ușile s-au deschis tot mai puțin, fiindcă mercantilul s-a infiltrat cu dibăcie și-n bucuria și naivitatea de altădată.

Au răsunit bisericile de predici și colinde, plecând mulțimea capetele întru credință, apoi s-au făurit alte și alte visuri, mulțumind divinității pentru darurile trecutului! Că se vor realiza ori nu, rămâne de văzut pentru fiecare.

Alergăm adesea după câștiguri sentimentale sau bănești obținute facil, uitând că zilele trec în defavoarea noastră. Copilul uită că nu va mai fi copil și vrea să poarte pantofii cu toc ai mamei/cravata cusută în fir de mătase a tatălui; tânărul vrea să câștige bani, uitând că nu va mai avea timp să iubească din toată puterea ființei lui, adultul începe să aibă regrete și-și frânge mâinile, văzând că inima intră în fibrilații și nu în palpațiile iubirii; doar bătrânul se-nchină cu gândul la ziua de mâine, de care nu mai este atât de sigur.

Nici eu nu mai rîd cu gura până la urechi, așa cum făceam odinioară, și privesc anost prin juru-mi, printre secundele timpului, căutând miracolul poeziei de altădată.

...Înflorise macul, iar sângele se scurgea printre galbenul firelor de grâu și-mi zâmbeai șagalnic din spațele buchetului adunat cu sfială. Mi-ai așezat la încheietura mâinii drepte brățara iubirii, maci sângerii împlețiți cu spicul plin de boabe. Era rodul iubirii cu care m-ai împresurat în ziua aceea. Apoi, ca și când nu era suficient, ai îngenuncheat frumosului din tine, mi-ai luat mâna și-ai lipit-o de arșița buzelor tale. Ți-am simțit dorul năpraznic, arderea interioară și valul plutirii în doi. Nu te cunoșteam de mult, dar te știam dintotdeauna. Mă jucasem adesea cu sentimentele tale, cu privirea maies-tuoasă transformată adesea în atracția irezistibilă a firii

din noi, mă luasem adesea la trântă cu pornirile mele, cu impulsivitatea de-a te cucerii ca pe-o redută.

Și-atunci, în ziua aceea, mi-ai împletit zâmbetul în brățara florilor și te-ai făcut stăpân peste ființa mea. Voi ai să scrii încă o filă cu puterea ta de seducție. Voi ai să-mi așezi la picioare lumina nepătrunsă, pe care doar Soarele o cunoștea. Aveai ce dăru! Și ți-ai întins frumusețea sufletului ca pe-un lăicer peste peretele înghețat al inimii mele, încălzindu-l. Răbdător și plin de încredere, ai așteptat ca așchii fine de gheață să se dezlipească, sorbindu-le lacrimile, întru iubire. Și nu te-ai lăsat până n-ai sărutat ultima picătură din căldura inimii, care îți apraținea deja. Ai transformat tăcutul în cuvânt, întunericul în lumină, resentimentul în sentiment, urâtul în frumos, neputința în iubire. Și ai turnat găleți de împlinire peste clipele nemuririi, strigând în largul lumii că nimeni nu te va opri să clădești poezia vieții prin sărutul cuvântului și-a faptei.

Iar eu am crezut în dulceața fiecărei lacrimi, lăsându-mă mângâiată de frumusețea îmbrățișărilor. Din tot buchetul am ales culoarea ochilor tăi, nedescoperită până atunci. Și-am plecat cu ea în depărtatea lumii, împrăștiind-o în larg pentru a scrie fără sfială, cu roșul macilor: am redescoperit iubirea!

(urmăre din pag. 39)

deranjat, m-ar fi îndurerat?

Alas, ea m-a trădat, voi m-ați trădat! Când pe 28 decembrie Claude-Aimè D`Anger ți-a propus să îl însoțești pentru o operă de binefacere în localitatea italiană unde debarcă zilnic aproape mii și mii de emigrați, eu nu am fost de acord. Aveam un presentiment, cred. O.K., mi-am spus în final, după îndelungate gânduri și răzgânduri, Julien îl însoțește pe amicul său, Claude, rămân trei zile în casa rudelor acestora și apoi, la întoarcere totul va fi ca înainte. Însă nu a fost astfel. Mă opresc aici. Nu am forțele să retrăiesc durerea revederii din seara de 30 decembrie 2015. Adug doar atât: ne-am cunoscut pe 10 mai 2015 (ziua de naștere a amândurora) și ne-am despărțit pe 30 decembrie 2015. Cât a durat fericirea mea, a noastră, Julien? Opt luni, sweetheart. Doar opt luni și nu din voința mea și poate nici din cea a ta. Oh, cât îl urăsc pe Claude-Aimè!

(Lena Berto – Magic Flowers For Europe, Editura InfoRapArt, 2017)

BOEMA

apler

www.boema.inforapart.ro